

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Śrrodę dnia 28 Maja v. s. 1830 Roku.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 28 maja.

Z rozkazu Najjaśniejszego PANA, JO. Xiążę Łubecki; Minister Prezydency w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, zastępować ma w czynnościach Seymowych Ministra Spraw Wewnętrznych i Polityki, JW. Hrabie Mostowskiego, złożonego chorobą.

— Dnia wczorajszego Najjaśniejszy CESARZ i KRÓL, Najjaśniejsza CESARZOWA i KRÓLOWA, J. K. Mość Następcę Tronu Pruskiego, tudzież dostojni Bracia Najjaśniejszego PANA, Wielcy Xiążęta KONSTANTY i MICHAŁ, raczyli obecnosią Swą zaszczyścić bal świąteczny, dany przez JW. Hrabiego Sobolewskiego, Ministra Sta-

nu, Prezydującego w Radzie Administracyney, w Pałacu Namiestników Królewskich.

— Onegday zrana Deputacya Professorów Uniwersyteitu składała imieniem Kollegów hołd głębokiego szacunku i poważania Tajnemu Radcy Baronowi Humboldt, zapraszając go do zwiedzenia tutajszych Instytutów. Sławny ten Uczony i Wędrownik mocno się w uprzejmej rozmowie interessował szczegółami przyrodzenia naszego kraju, życzył dla wspólnego dobra umiejętności ścisłych stosunków i związków naukowych z Niemieckimi badaczami natury, i okazywał odwdzięczającym ułamki wulkanicznych skał *Araratu*, które właśnie co był otrzymał w darze od naszego MONARCHY. (G. W.)

SEYM KRÓLEWSTWA POLSKIEGO.

— Dnia 29 —

Discours prononcé par SA MAJESTÉ L'EMPEREUR et ROI, à la séance des deux Chambres Réunies, à l'Ouverture de la Diète. Le 28 Mai 1830.

REPRÉSENTANS DU ROYAUME DE POLOGNE!

Cinq années se sont écoulées depuis votre dernière réunion; des motifs, indépendans de ma volonté, m'ont empêché de vous convoquer avant ce terme; les causes de ce retard ont heureusement disparu, et c'est avec une véritable satisfaction, que je me vois aujourd'hui entouré, pour la première fois, des représentans de la nation.

Dans cet intervalle, il a plu à la Divine Providence de rappeler à Elle le Régénérateur de votre patrie; Vous avez tous senti l'énormité de cette perte et votre douleur a été profonde; le Sénat, interprète de vos sentimens, m'a témoigné le désir d'honorer à jamais le souvenir des plus nobles vertus et d'une grande reconnaissance. Tout Polonais est appelé à concourir au monument dont la proposition vous sera présentée.

Le Tout-Puissant a béni nos armes dans deux guerres, que l'Empire vient de soutenir; la Pologne n'a point eu à en supporter les charges; Elle participe, toutefois, à leurs avantages par cette confraternité de gloire et d'intérêt qui s'attache désormais à son indissoluble union avec la Russie. L'armée Polonoise n'a pas pris une part active à la guerre; ma confiance lui avoit assigné un poste non moins important; elle formoit l'avant-garde de l'armée chargée de veiller à la sûreté de l'Empire.

Mon Ministre de l'Intérieur vous présentera le tableau de la situation du Royaume; et le rapport que m'a fait mon Conseil d'Etat, sur les opérations administratives, vous sera communiqué. Vous applaudirez, je me plais à le croire, aux résultats marquans qui ont été obtenus sous plusieurs rapports.

Ceux qu'a produits la loi sur l'association territoriale de crédit, ont surpassé mon attente; ils offrent aujourd'hui une base solide à toutes les améliorations successives de la fortune publique et particulière.

Les développemens toujours croissans de l'industrie, l'extension de votre commerce extérieur, l'augmentation de vos échanges avec la Russie, sont autant d'avantages, dont vous jouissez

MOWA NAIJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA, miała na pierwszej Sessyi Seymowej w Izbach Złączonych, dnia 28 maja 1830 roku.

REPREZENTANCI KRÓLEWSTWA POLSKIEGO!

Pięć lat upłynęło od ostatniego zgromadzenia Waszego. Niezależnie od woli Mojej powody, zwolnić Was Mi nie pozwoliły, lecz przyczyny tego opóźnienia szczęśliwie znikły; z prawdziwym przeżo ukontentowaniem widzę się po raz pierwszy otoczony Reprezentantami Narodu.

W tym przeciągu czasu podobno się Opatrzności Boskiej powołać do siebie Wskresziciela Ojczyzny Waszej. Uczuliście wszyscy wielkość straty, i uczuliście ją głęboko. Senat, tłum Waszych uczuć, oświadczył mi życzenie, by uczcić na zawsze pamięć najsłachetniejszych cnót, i wiekopomney wdzięczności.

Każdy Polak będzie miał sposobność przyłożyć się do wystawienia Pomnika, względem którego wniosek Wam przedstawiony zostanie.

Wszecchnocny pobłogosławił orężowi Naszemu w dwóch wojnach, które Cesarstwo świeżo odbyło. Polska, wynikających z nich ciężarów nie ponosiła. Ma ona wszelako udział w nabytych korzyściach, przez to współnictwo sławy i użytku, które odąd wypływa z nierozdzielonego węzła łączącego ją z Rosyją. Wojsko Polskie czynnego w walkach uczestnictwa nie miało, lecz zaufanie moje wskazało mu było niemniej ważne przeznaczenie: tworzyło przednią straż armii, mającej czuwać nad bezpieczeństwem Cesarstwa.

Minister Mój Spraw Wewnętrznych wystawi Wam obraz położenia Królestwa. Równie udzielony Wam zostanie, złożony Mi przez Moję Radę Stanu raport o działaniach Administracyjnych. Ufam, iż zadowoleni będziecie ze znakomitych wypadków, pod niektórymi względami osiągniętych.

Skutki wynikię z prawa o Towarzystwie Kredytowem Ziemijskiem, przewyższyły Moje oczekiwanie; stanowią one dziś silną podstawę wszelkich stopniowych ulepszeń publicznego i prywatnych majątków.

Postępy coraz znaczniejsze przemysłu; wzrost Waszego handlu zewnętrznego i pomnożenie zmiar z Rosyją, należą do korzyści, których już nżywacie i które roki Wam pewność coraz bardziej rosnącej pomysłności.

déjà, et qui vous offrent la certitude d'un bien-être progressif.

Diverses liquidations restoient à terminer. Celle avec la Saxe est conclue. Les comptes avec la Russie sont fort avancés. La liquidation avec la France va être négociée. Dès lors le montant de la dette nationale étant définitivement arrêté, une nouvelle loi des finances pourra fixer les revenus et les charges de l'État.

Un comité, choisi en partie dans votre sein, avoit préparé le 2d livre du code civil; mais ce travail n'a point encore acquis une parfaite maturité. J'ai ordonné toutefois, que quelques parties dont l'expérience indiquoit le besoin, vous en fussent présentées.

Les dispositions touchant les causes de nullité en mariage et le divorce, contenues dans le 1re livre du code civil, votées à la dernière Diète, ont rencontré dans leur application des difficultés qui en réclament impérieusement la révision. J'appelle toute votre attention sur un objet qui intéresse si éminemment le premier des liens sociaux et le repos des consciences.

Vous verrez qu'il a été satisfait à plusieurs de vos demandes; qu'il a fallu en ajourner d'autres, mais que toutes ont été prises en sérieuse considération; et qu'ainsi le droit de pétition, renfermé dans de justes limites, lorsqu'il éclaire le Gouvernement, concourt à la prospérité publique.

Représentans du Royaume de Pologne!

En exécutant dans toute son étendue l'article 45 de la Charte constitutionnelle, je vous ai donné un gage de mes intentions; il dépend de vous-mêmes, d'affermir l'oeuvre du Restaurateur de votre Patrie, en usant avec sagesse et modération des droits et privilèges qu'il vous a octroyés. Que la concorde et le calme président à vos discussions. J'accueillerai les améliorations que vous proposerez aux projets de lois, qui vous seront communiqués; et je me complais dans l'espoir que le Ciel bénira des travaux entrepris sous d'aussi heureux présages.

Otwarcie Seymu Królestwa Polskiego nastąpiło na dniu wczorajszym w porządku Programem przepisany. Po wysłuchaniu Mszy ś. odprawionej w Kościele Metropolitalnym ś. Jana przez JW. JX. Burzyńskiego, Senatora Królestwa Polskiego, Biskupa Sandomierskiego, tudzież Kazania mianego przez JW. JX. Prażmowskiego, Senatora Królestwa, Biskupa Płockiego, i po odśpiewaniu Hymnu *Veni Creator*, Ministrowie i Rada Stanu udali się na pokój królewski, a Senat, tudzież Posłowie i Deputowani do Izb właściwych.

JO. Xiążę Lubecki, zastępujący z woli Najwyższej N. PANA Ministra Spraw Wewnętrznych i Policji, chorobą złożonego, przybywszy niebawnie do Izby Poselskiej uwiadomił ją, że N. PAN raczył naysławniej mianować JW. Józefa Lubowidzkiego, Deputowanego z Cirkutu Igo M. S. Warszawy, Marszałkiem Izby Poselskiej, przy czem przemówił jak następuje:

Przeświatna Izbo Poselska!

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL Jmć udzielić mi raczył zaszczytne zlecenie oznajmienia Izbie nominacji Marszałka Seymowego.

Uiszczam się z tej powinności, zawiadamiając Posłanników Narodu, że według rozporządzeń Królewskich, stosownie do brzmienia Artykułu 118 Ustawy Konstytucyjnej wydanych, szanowne te obowiązki powierzone zostały JW. Józefowi Lubowidzkiemu Deputowanemu z Igo Cirkutu Miasta Stołecznego Warszawy.

Już w przeciągu Sądowego i Administracyjnego zawodu swojego, Urzędnik ten zaszczycony został wolnemi współziomków swoich wyborami, w skutek których wezwany był do uczestnictwa prac Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i do zajęcia miejsca w gronie Reprezentantów Narodu.

Różnaita likwidacye pozostawały do ukończenia. Układ z Saxonią jest już zawarty. Rozrachunki z Rosyją daleko są posunięte. Wzajemne obliczenie z Francją wkrótce się rozpocznie. Naówczas, ilość długu narodowego, będąc ostatecznie ustanowioną, nowe prawo Skarbowe oznaczyć będzie mogło przychody i ciężary krajowe.

Deputacya w części z grona Waszego wybrana, przygotowała była 2gą Xięgę Kodexu Cywilnego; lecz praca ta zdaje się, nie nabyła jeszcze stopnia należytej dojrzałości. Zaleciłem wszakże, aby niektóre iey części, których potrzebę wskazywało doświadczenie, przełożone Wam zostały.

W wykonaniu rozporządzeń względem przyczyn nieważności małżeństwa i względem rozwodów, zawartych w 1szej Xiędze Kodexu Cywilnego, a na ostatnim Seymie uchwalonych, wydarzyły się trudności, które przeyrzenia tychże rozporządzeń koniecznie wymagają. Zwracam całą Waszą uwagę na ten przedmiot, tyle obchodzący pierwszy z węzłów towarzyskich i spokojność sumienia ludzkiego.

Uyrzycie że uczyniono zadosyć niektórym żądaniam Waszym; że uskutecznienie innych odłożonem hydzi musiało; lecz że wszystkie ściśle rozważane były, i że tym sposobem prawo petycji w należytych określone granicach, kiedy oświeca Rząd, przyczynia się do pomysłowości publicznej.

Reprezentanci Królestwa Polskiego! Wypełniając w całej rozciągłości artykuł 45 Ustawy Konstytucyjnej, dałem Wam rękoiemą Moich zamiarów. Od Was samych zależy ustalić dzieło Wskrzesiciela Ojczyzny Waszej, używając z mądrém umiarkowaniem praw i swobód, które Wam nadał. Niech zgoda i spokojność Waszym przewodniczą obradom. Przychył się do ulepszeń jakie przy rozmaitych podanych Wam projektach do praw, przełożycie; i cieszyć się nadzieją, że Niebo pobłogosławi prace przy tak szczególnych okolicznościach rozpoczęte. (G. W.)

Zaufanie, które umiał sobie zjednać tak u Rządu iako i współobywateli swoich, jest rękoiemą, że i z obowiązków, iakie z dzisiejszego powołania ma, przed MONARCHĄ i przed Izbą, zarówno uścić się potrafi. Obowiązki te zresztą nie trudnemi będą dla niego do wykonania, bo w iednym obadwa spotykają się celu: w spełnieniu woli prawa i zamiłowaniu dobra publicznego.

Przystępuję do odczytania nominacji, po której JW. Marszałek odbierze właściwe akta i zajmie miejsce dla Urzędu iego przeznaczone.

Dopełnili zaproszenia Izby Poselskiej do Senatu JO. Xiążę Czartoryski, Senator Woiewoda, tudzież JW. Senator Kasztelan Kaphanowski; gdy się zaś obie Izby zebrały w Senacie, JW. Prezes Senatu, tudzież JW. Marszałek przystąpili do wyznaczenia Deputacyi mającey donieść N. PANU, że obie Izby połączone oczekują drogiej chwili Jego przybycia. Do składu tej Deputacyi Prezes Senatu zaprosił J. C. Mość Wielkiego Xięcia MICHAŁA, tudzież JW. JX. Prażmowskiego, Biskupa Płockiego, i JW. Senatora Woiewodę Międzyrzkiego, a JW. Marszałek Izby Poselskiej J. C. Mość Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO Cesarzewicza, Deputowanego Cirkutu VIIgo M. S. Warszawy, tudzież JJWW. Stanisława Hr. Jezierkiego, Pośta Powiatu Siennickiego, i Jana Hr. Leduchowskiego, Pośta Powiatu Jędrzejowskiego.

Nadeszła chwila zbliżenia się N. PANA. Oczy wszystkich osób płci oboiej napełniających Salę Senatu, z upragnieniem zwrócone zostały do drzwi, przy których już Prezes Senatu z Sekretarzem na przybycie N. MONARCHY oczekiwaliby, a głoche milczenie będące dowodem czci i uwielbienia napełniło Salę, gdy N. PAN prowadzony pod rękę dostojną Swą Małżonkę, poprzedzony Radą Stanu, a otoczony całym Dworem ukazał się w zgromadzeniu. J. K. Mość Następca

Tronu Pruskiego wszedł wraz z NN. PAŃSTWEM do Sali.

Gdy Najjaśniejsi PAŃSTWO stanęli obok Tronu, Najjaśniejszy PAN raczył przemówić do zgromadzonych Reprezentantów Narodu. Mowę MONARCHY mianą w języku Francuskim przeczytał niezwłocznie w Polskim JW. Minister Sekretarz Stanu, poczem JW. *Lubowidzki* mianowany Marszałkiem wykonał w obliczu MONARCHY prawem przepisaną przysięgę.

Zabierali następnie głos JW. Prezes Senatu, tudzież JW. Marszałek, poczem N. PAN wraz z Najjaśniejszą PANIĄ opuścili Izbę Senatu. (G. W.)

Mowa Hrabiego Zamoyskiego, Prezesa Senatu:

NAYJAŚNIEYSZY PANIE

Królu i Panie nasz Miłościwy!

Kiedy wstępując na Tron Przodków Twoich wyrzekłeś NAYJAŚNIEYSZY KRÓLU, iż panowanie Twoje będzie przedłużeniem rządów wielkopomney pamięci CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA Igo, do czci i wierności którąś Ci zaprzysięgli, którą Polacy Królom Swym niezmienne dochowywali, przenieśliśmy na Ciebie N. PANIE wdzięczność, która się od nas Wskrzesicielowi Ojczyzny naszej, Dawcy konstytucyjnych swobód, Dobroczyńcy narodu, należy. Zaprzysięgłeś N. PANIE zasadniczą ustawę Królestwa, skronie Twoje w uroczystym obchodzie uwieńczyłeś Polską Koroną i wówczas dałeś słyszeć zbawienne Twoje dla dobra naszego zamiary, a w sercach naszych nowe wdzięczności wznieciłeś uczucie. Czynami Twemi N. PANIE stwierdziłeś wielkomysłne Twoje zamiary; baczne Twoje oko czuwało nieprzerwanie nad wszystkimi gałęziami Administracyi Publiczney. Niosąca pomoc najgłówniejszej części Twoich poddanych Właścicielom ziemskim Instytucya Kredytowa, pod Twoim panowaniem szczęśliwie rozwinięta i ustalona została. Skarb Królestwa uporządkowany pod błogiem berłem Poprzednika Twoiego; pod Twoim panowaniem, bez nowych ciężarów, wznosił się do tej zamożności, iż mógł przyysć w pomoc handlowi i przemysłowi narodowemu, tym głównym pomysłem kraju podstawom. Wznoszą się niekiedy, a otwarte dla wyrobów polskich obszernego Państwa Twego granice zapewniają ich wzrost i pomyślność. Tworzy się i pomnaża niekiedy ludność, a zład i odbyt dla płodów rolniczych, dla których znowu zamierzone obszerne i wygodne składy, usuną, ile być może, szkodliwe skutki zatamowania zewnętrznego handlu zbożowego. Gdy tak N. PANIE zatrudniałeś się istotną naszą pomyślnością, żywiłeś i utwierdzałeś w sercach naszych drogie dla nas pamiątki i narodowe wspomnienia; znając cześć i uwielbienie Polaków dla Dostojnego Poprzednika Twego, zostawiłeś wizerunek JEGO na naszych monetach, aby nam wiecznie wskrzeszenie Ojczyzny przypominał. Kiedy zwyciężkie Chorągwie zatknąłeś na gruzach *Wary*, wspomniawsz N. PANIE na Króla i bohatera co pod temiż samymi murami poległ w obronie Chrześcijaństwa, a nadesłany z pola bitwy upominkiem dla stolicy Polski, sławę imienia Twoiego z narodową chwałą przodków naszych złączyłeś. Tyle nabywszy prawa do wdzięczności Polaków, zgromadzasz N. PANIE około Tronu Swego reprezentantów Królestwa, abys się z Nimi nad ulepszeniami w prawodawstwie i miejscowemi interesami naradzał. Idąc za głosem Twoim sumienie roztrząsać będziemy projekta do Praw, które nam N. PANIE przełożyć rozkażesz. Stosownie do ustaw poniesiemy z zaufaniem do Tronu W. C. K. Mości nasze przedstawienia i prośby. Będą one miały na celu dobro kraju, ten jedyny przedmiot życzeń Twoich i tej troskliwości, którą poświęcasz szczęściu ludów berła Twojemu podległych. (K. W.)

Po oddaleniu się NN. PAŃSTWA, JW. Prezes Senatu dał głos Ministrowi Spraw Wewnętrznych, którego zastępujący JO. Xiążę Minister Skarbu, wezwał Senatora, Kasztelana, Radcę Sta-

nu Hr. *Platera* do odczytania raportu o położeniu kraju, a następnie polecił mu oświadczyć Izbie, że w ciągu Seymu bieżącego następujące projekta pod rozważę Izby Seymowych wniesionemi być mają.

1. Wniosek względem uchwalenia składki mającey być użytey w celu uwiecznienia pamięci wielkopomney pamięci Cesarza i Króla ALEXANDRA Wskrzesiciela Królestwa Polskiego i dawcy Konstytucyi.

2. Projekt do prawa o użytkowaniu i używaniu lasów.

3. Projekt do prawa zmieniającego przepisy istniejącego prawa o hipotekach, co do obwieszczeń postępowania spadkowego, tudzież co do legitymacyi przez świadków.

4. Projekt do prawa o włóczęgach, tułaczach i żebrakach.

5. Projekt do prawa, o służebnościach pastwiska i wrębu.

6. Projekt do prawa zmieniający dotychczasowe przepisy co do sądownictwa w sprawach o unieważnienie małżeństwa, rozwiązanie onegoż, tudzież rozwiązanie co do stołu i łoża.

Następnie JW. Prezes Senatu zasolwował sesyą na dzień następny; JW. Marszałek Izby Poselskiej zaś, zaprosiwszy członków tejże Izby na miejsce właściwego iey zebrania, w myśl Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowej, wezwał JW. Kalixta *Morozewicza* Połta Powiatu Lubelskiego, do sprawowania obowiązku Sekretarza Seymowego, i odebrał od niego niezwłocznie przysięgę artykułem 121 tegoż statutu przepisaną.

Dnia wczorajszego JW. Marszałek Izby Poselskiej dawał świetny obiad w Salach Ratuszowych.

— Xiążę Filip *Hesko-Homburski* Feldmarszałek Porucznik wojsk austriackich, przybył do Warszawy.

— Przy Margrabi *de Rezenda* Pośle Brezyljskim, przybyłym do tutejszej stolicy znajdując się Baron *de Randow* i Hrabia *d'Almeida*.

— Panna *Zontag* wczoray wnoy przybyła do Warszawy.

— Od dnia 8 b. m. handel zbożowy znacznie ożywił się w *Amsterdamie*.

— Dnia 31 —

W dniu 12 (24) b. m. N. CESARZ i KRÓL Jmć udzielił J. K. Mości Xiąciu Następcy Tronu Pruskiego, Order *Białego Orła*.

— Dnia onegdajszego NN. PAŃSTWO, J. K. Mość Następcę Tronu Pruskiego, tudzież dostojni Bracia i Najjaśniejszego PANA, raczyli zaszczyścić obecnością Swą bal dany przez JW. Ordynata Hr. *Zamoyskiego*, Prezesa Senatu.

SEYM KRÓLEWSTWA POLSKIEGO

Dnia onegdajszego, obie Izby połączone, słuuchały raportu Rady Stanu o położeniu kraju i czynnościach Rządu w ciągu upłynionych lat pięciu uskuteczniionych, poczem przystąpiły do wyboru Kommissy Seymowych. Większością głosów wybrani zostali:

W IZBIE SENATORSKIEJ.

Do Kommissyi Skarbowey.

Xiążę *Radziwiłł* Senator Wojewoda. *Kochanowski* Senator Kasztelan. — *Wodziński* Senator Kasztelan.

Do Kommissyi Praw Cywilnych i Kryminalnych. *Dembowski* Senator Kasztelan. — *Michał Hrabia Potocki* Senator Kasztelan. — *Rembelski* Senator Kasztelan. *Do Kommissyi Praw Organicznych i Administracyjnych* Xiążę *Czartoryski* Senator Wojewoda. — *Hrabia Bniński* Senator Kasztelan. — *Gliszczyński* Senator Kasztelan.

W IZBIE POSELSKIEJ.

Do Kommissyi Skarbowey. *Władysław Hrabia Ostrowski*. — *Stanisław Barzykowski*. — *Stanisław Hrabia Jezierski*. — *Roman Hr. Soltyk*. — *Aloizy Biernacki*. — *Na zastępców:* *Kantorbery Tymowski*. — *Józef Świrski*. — *Teofil Morawski*. —

Klemens Witkowski. — Do Kommissyi Praw Cywilnych i Kryminalnych: — Gustaw Hrabia Matachowski. — Franciszek Wołowski. — Jan Postużyński. — Konstanty Świdziński. — Andrzej Walchowski. — Na Zastępców: — Antoni Rembowski. — Stanisław Kaczkowski. — Felix Gumowski. — Do Kommissyi Praw Organicznych i Administracyjnych. — Joachim Lelewel. — Xawery Czarnocki. — Józef Matachowski. — Kantorbery Tymowski. — Jan Nepomucen Gliszczyński. — Na zastępców. — Franciszek Chomentowski. — Klemens Witkowski. — Ignacy Dembowski. (G. IV.)

— Wczoray był wielki obiad w Zamku Królewskim. N. PAN raczył wezwać do stołu Swego, Senatorów, Ministrów, Posłów, Deputowanych Królestwa Polskiego i wiele znakomitych osób. N. PAN spełnił za pomyślność Narodu Polskiego.

— Dnia 1 czerwca. —

— Nigdy Bielany nie były świetniejsze iak wczoray, prawie wszyscy mieszkańcy stolicy, albo udali się w to przyjemne miejsce, albo napelniali ulice od Frety aż do rogatek Marymonckich. Wszystkie okna tych ulic przybrane kościami, zapelnili Damy. O godzinie wpół do 6tej po południu Najjaśniejsze PAŃSTWO wyjechało z Zamku. N. PAN przybywszy na Bielany objechał konno po dwa kroć z II. CC. MM. WIELKIMI XIĄŻETAMI, a N. CESARZOWA KRÓLOWA w powozie otwartym z XIĘŻNĄ JEYMOŚĆ ŁOWICKĄ i J. K. M. Następcą PRUSKIM Dostojnym swym Bratem. Lud zebrany, widząc Miłościwego MONARCHE i JEJO Dostojną RODZINĘ w tém miejscu, w którym dawniej Królowie POLSCY zwykle w tym dniu przebywali, wydawał radośne odgłosy. Była to chwila wznowiająca błogie czasy.

Znaydowali się oraz wczoray na Bielanach Xzę Heso-Homburski, Xzę Radziwiłł Namiestnik W. X. Poznań. i wszyscy znakomici Czudziemcy obecni teraz w stolicy; cały Dwór Cesarsko-Królewski, i mnóstwo osób wszelkiego stanu. Przez rogatki marymonckie przejechało koczów 1371, karet 102, dorożek 585, bryczek 1354, w ogóle powozów 3412, konno 349, a zatem podobno nigdy zjazd nie był liczniejszy.

Ubiory Dam isniały gustem i świeżością. Naywięcej było sukien białych, a kapeluszy w tymże kolorze lub różowym. Szczególniej cwałono kapelusz biały z liśćmi dębowemi, kapelusz błękitny z bżem, suknią białą linową litografowaną w bukiety, suknią różową z czarnem, salopę ponsową z haftem czarnym, suknią z bareżu Zabłkańskiego, garniowanie z niezapominaykami i t. p.

— N. CESARZ i KRÓL Jmć naylaskawiej dozwolić raczył, aby złożony u stóp Tronu przekład polski JP. Karola Silbersteina dzieła pod tytułem: *Kupiec*; był Jego Cesarsko-Królewskiej Mości przypisany. (Kur. IV.)

— Dnia 3 —

Stolica Królestwa Polskiego zasmucona została na dniu wczorayszym odjazdem NN. PAŃSTWA na dni kilkanaście. N. CESARZ i KRÓL udał się traktem Brzeskim dla zwiedzenia południowych prowincyi Cesarstwa, a Najjaśniejsza PANI, wraz z dostojnym Bratem swym J. K. M. Następcą Tronu Pruskiego, wyjechała do Szląska.

— Dnia wczorayszego, jako w rocznicę Imienin J. C. Mości Wielkiego Xiążęcia CESARZEWICZA, tudzież Imienin J. C. Mości Wielkiej Xiężny HELENY PAWŁÓWNEY, i J. C. Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO NIKOŁAJEWICZA, odbyło się w Kościele Metropolitalnym solenne nabożeństwo; celebrował Mszą św. w obliczu Ministrów, Senatu, Reprezentantów narodu, tudzież Władz krajowych, JW. JX. *Bużyński*, Senator Królestwa Polskiego, po której zaintonował *Te Deum*, wznosząc wraz z obecnymi naygorętsze modły do Przedwiecznego, o jak naydłuższe życie całej ukochaney Familii panującej. Z powodu uroczystości dnia tego, JW. Hr. *Sobolewski*, Minister Stanu, Prezydujący w Radzie Administracyney, dał świetny obiad w Pałacu

Namiestników Królewskich, a wieczorem miasto oświecono.

— Postanowieniem N. PANA, JX. *Szumborski*, Biskup Chełmski, mianowany został Senatorem Królestwa Polskiego.

— N. PAN raczył udarować kosztownemi fermoarami J. Panę *Sontag*, Śpiewaczkę Nadworną N. Króla Jmci Pruskiego, i Panę *Belville* Fortepianistkę, a Pana *Voerlitzera*, Fortepianistę pokojowego N. Króla Jmci Pruskiego, udarował niemniej kosztownym brylantowym pierścieniem.

— Członkowie Królewskiego Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, i Professorowie Uniwersytetu, dziś w Gospodzie Angielskiej, dają wielki obiad dla Barona *Humboldta*.

Seym Królestwa Polskiego.

Dnia onegdayszego odczytany został obu Izbom Seymowym połączonym z rozkazu Najjaśniejszego PANA, raport złożony Jego Cesarsko-Królewskiej Mości przez Radę Stanu, obeymujący odpowiedź Monarchy na petycyę Izby Poselskiej na ostatnim Seymie podane.

Po przeczytaniu pomienionego rapportu JO. Xiążę Lubecki, Minister Przychodów i Skarbu, uczynił z rozkazu Najjaśniejszego PANA Izbie Poselskiej wniosek następujący:

Prześwietna Izbo Poselska!

Na dniu 17 Stycznia r. 1826, składając Senat u podnóżka Tronu hołd głębokiego smutku swojego, miał zarazem honor wynurzyć życzenie, aby wniesionym był na Seym projekt do prawa o utworzenie funduszu dostatecznego na wystawienie pomnika mającego świadczyć o wdzięczności Narodu dla zmarłego Króla i Dobroczyncy naszego.

Najjaśniejszy PAN żywo wzruszony tym sprawiedliwym hołdem pamiętce nieśmiertelnego Ojczyzny Naszey Wskrzesiciela, przez usta Senatu niesionym, potwierdzając to wyrażenie miłości i uwielbienia, dał zarazem przyzwolenie swoje na sposób wykonania, jaki pierwsza w kraju magistratura zaproponowała.

Pomimo to, Panowie, przedmiot obecny różny samą naturą swoją od tych wszystkich, które się mieszczą w obrębie zwyczajnych obrad prawodawczych, pod innemi też uważać należało względami. Nie idzie tu o rozbiór i ocenienie środków, jakie przewodnia doświadczenia wskazują nam za potrzebne; ma to być raczej objawienie tych naygłębszych uczuć, które wiernie wszystkie serca w narodzie przechowały.

Dla tego, przedewszystkiem żądał wiedzieć MONARCHA, jakie jest zdanie Izby Poselskiej, w tej mierze. Jeżeli to zdanie łączy się z tém, które Senat już wynurzył, wówczas, stosownie do przepisów Art. 153. Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowej, upoważnieni są przez Jego Królewską Mość Jey Ministrowie, aby połączonym Komissyom Seymowym dostarczyli wszelkich potrzebnych wiadomości, i za porozumieniem się z niemi ułożyli Projekt do prawa, który okryty Inicyatywą Monarszą, wniesionym zostanie na obrady Seymowe.

Tym końcem, mam sobie polecone zaprosić Pana Marszałka, aby, gdy już odczytanemi zostaną, tak prośba Senatu, jako i odpowiedź Najjaśniejszego PANA, znane już w tej chwili z pism publicznych Królestwa, zapytać się chciał Izby o jej zdanie, w tej mierze, czyli się tak do życzenia Senatu przyłącza, jak z nim uczucia iego wdzięczności podziela.

Po wysłuchaniu powyższego wniosku JO. Xięcia Ministra Skarbu, Izba Poselska iednogodnym odgłosem przyzwolenia, okazała gotowość przystąpienia do życzeń przez Senat objawionych, w skutku czego ułożenie stosownego projektu postanowionem zostało.

FRANCYA.

Paryż dnia 12 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Część wojska naszego znaydującego się
DODATEK

Wilno dnia 28 Maja v. s. 1830 roku.

w Morei, wróci do ojczyzny; lecz natomiast inne putki tam się udadzą.

Korweta *Diligente* przybyła dnia 7 b. m. z *Alexandryi do Tulonu*. Znadywie się na niej Doktor *Pariset* wraz z innymi członkami komisji, która czyniła w Egipcie postrzeżenia nad zarazą morową.

— Dnia 13 —

Z powodu bliskiej wyprawy przeciw *Algierowi*, Arcy-Biskup Marsylijski nakazał w dycezyi swojej publiczne modły o zwycięstwo dla oręża francuzkiego.

Gazeta Francyi oświadcza, iż odebrana tu przez *Marsylię* doniesienie, iakoby Admirał *Malcolm* z 5 okrętami liniowemi i 2 fregatami zamysłał płynąć z *Malty do Algieru*, nie ma żadney zasady. Flotta Angielska zbiera się w zatoce *Palma* na wyspie *Sardynii*.

— Dnia 14 —

Xiążę *Polignac* udał się dziś do *St. Cloud*, i pracował z Monarchą.

List z *Tulonu* pod dniem 9 b. m. wyraża: „Wszystkim officerom eskadry przeznaczono żołd pobierany w osadach, a to przez cały ciąg wyprawy, zaczawszy od dnia 1 maja; prócz tego kapitanowie okrętowi otrzymają jednodniowe pieńiądze na stołowanie podróżnych, znajdujących się na ich statkach. Woysko, którego przegląd Xiążę *Delfin* odprawił dnia 4 b. m. dostało w podarunku po 12 franka na każdego żołnierza. Przeszło 60 okrętów jest napełnionych ciekawymi wiadomościami. Korrespondencya tuteysza tak się pomnożyła, iż musiano podwoić liczbę urzędników pocztowych. Wczoraj zawinęła tu fregata *Hollenderska* z *Algieru*, gdzie chciała zabrać Konsula *Niderlandzkiego*; lecz musiała się oddalić bez skutku, gdyż *Dey* nie chciał nikogo wypuszczać z miasta. Wszyscy Konsulowie udali się do swoich domów wiejskich. *Dey* dał wprawdzie każdemu z nich toż, lecz ią sami muszą utrzymywać.”

— Dnia 15 —

Miedzy ludnością *Biskayską* w Departamencie *Niższych Pireneów* zaszyły rozruchy. Cudem bogactwem tego ludu są trzody, które dawniej żywiły się na stronie południowej *Pireneów*. Pod Ministerstwem *P. Villele*, pastwiska te, które *Biskajczykowie* uważali za własność, odstąpione zostały na rzecz rządu *Hiszpańskiego*. *Biskajczykowie* oparli się zawartemu w tej mierze traktatowi i oświadczyli, iż będą cierpliwi do dnia 1 maja; lecz gdyby ich rząd do tego czasu nie wynagrodził, sami sobie wymierzają sprawiedliwość. Teraz w górach swych, w liczbie około 1,200, wzięli strzelbę dla zapędzenia trzód swych za góry i bronięcia zbroyną ręką dawniejszych posiadłości. Grozą oraz podpalaniem klasztorów, jeżeliby ze strony *Hiszpanii* użyto przeciwko nim przemocy. Mimo to wysłano przeciw nim woysko z *Pampeluny*.

W *Niższej Normandyi* wysledzono bandę podpalaczy; wysłano dla schwywania ich 900 piechoty i 2 putki iazdy.

— Dnia 21 —

Postanowieniem Królewskiem z dnia 19 b. m. utworzone zostało nowe Ministerium *Robót publicznych*, do którego należeć mają, budowy mostów, traktów bitych i górnicze, osuszanie, stawianie gmachów, ozdoby miast, i t. d.

Matka *Napoleona*, pani *Letycja Bonaparte*, o której przypadku było doniesieniem, umarła w *Rzymie* dnia 26 kwietnia w roku 85cim życia.

D. 16 t. m. flota nie wypłynęła jeszcze z *Tulonu* pod żagle, z powodu przeciwnych wiatrów. Należał więc dopiero miała wyruszyć na morze. (*Kor. War.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 13 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Posel Francuzki przy Dworze tutejszym miał dziś rozmowę z Xiążęciem *Leopoldem*.

Anglia płaci rocznie *Posłowi swemu w Paryżu* 12,000 funt. szterl. (480,000 zł. pol.); w *Petersburgu* i *Wiedniu* po 13,000 funt. szterl. (524 000 zł. pol.); w *Madrycie* 13,100 funt. szterl. (520,000 zł. pol.); w *Hadze* tyleż; oprócz tego liczą *Posłowie* nadzwyczajne wydatki. Z tego powodu pisze *Gazeta Times*: „Czy słychana rzecz w świecie, iżby tak wielkimi pensjami obdarzono urzędników dyplomatycznych? Znakomici panowie w krajach, gdzie nasi posłowie urzędy sprawują, chcą w wydatkach im wyrównać, i żądają to uskarżał się rząd *Niderlandzki*, że Anglia zachęca krajowców do zbytku.”

Słychać, iż pewny bankier *Niderlandzki* chciał zawrzeć układ względem pożyczki dla *Don Miguela*, co jednak nie przyszło do skutku, gdyż Król *Jmć Hiszpański* odmówił zaręczenia.

— Dnia 14 —

Słychać, iż rada gabinetowa uznała za rzecz stosowną, uwiadomić chorego Króla *Jmci* o niebezpieczeństwie, w jakim się znajduje, i że to smutne poselstwo powierzyła Xięciu *Wellingtonowi*. Monarcha odpowiedział spokojnie, iż gotów jest poddać się wyrokowi Opatrzności. *Gazeta Times* pisze, iż nie tylko z biuletynów lekarskich, ale ze wszystkiego, przewidzieć można, iż tron *Wielkiej Brytanii* w lada chwilę osierocony zostanie. Obadwa przyboczni lekarze przepędzili cały dzień dzisiejszy u Króla *Jmci*, mając oraz i przez noc następną pozostać w zamku w *Windsor*.

Gazeta lekarska pisze o chorobie Króla *Jmci*: „Do ciągłych przerw cyrkulacji krwi i oddychania, przyłączyły się także mocne symptomy płachliny wodney, i nadzieia, iaką jeszcze miano przed niejakim czasem, iż choroba ustanie, teraz zginęła. Przed 10 dniami wezwano do *Windsor* Pana *Brodie*, chirurga, dla przedsięwzięcia operacji; i odtąd bywał często u Monarchy.”

Posłowie Rosyjski i *Francuzki* mieli dziś naradę z *Hrabia Aberdeen*, który potem udał się do Xięcia *Wellingtona*, pracującego w wydziale skarbowym.

Lord *Kancelarz* ma pełnomocnictwo od Xięcia *Klarencey*, aby za niego głosował w izbie wyższej. Xiążę ten zgadza się z teraźniejszymi Ministrami, i oświadczył Xięciu *Wellingtonowi*, iż osobiście uda się do izby wyższej, iesliby Ministerium potrzebę tego uznało.

Mniemają, iż pożyczka dla nowego Monarchy *Grecyi* będzie zaciągniętą w *Paryżu*, i że trzy rodzaje obligow wydane zostaną, iako to: *Angielsko-Greckie*, *Francuzko-Greckie* i *Rosyjsko-Greckie*.

— Dnia 17 —

Wczorajszy biuletyn o zdrowiu Króla *Jmci* donosi, iż Monarcha miał sen pokrzepiający, i ma się nieco lepiej. „Biuletyn ten (pisze *gazeta Goniec*) jest bardzo pocieszającym po pogłoskach, które się rozchodziły. Lecz niestety! nie podpada wątpliwości, iż Monarcha jest dotknięty ciężką chorobą, która co chwila zły wypadek mieć może. Wszakże z radością dowiadujemy się, iż jeszcze nie zupełnie znikła nadzieia, aby nie można ulżyć cierpieniom Monarchy.” Następnie taż gazeta gani, iż rozmaite pisma publiczne obeymują smutniejsze wiadomości o zdrowiu Króla *Jmci*, niż są ogłaszane w biuletynach.

— Dnia 18 —

Okolnik Dworski wyraża: „Zdrowie Króla *Jmci* polepsza się ciągle, i nakoniec z radością donieść możemy, iż jest nadzieia, że Monarcha zupełnie wyzdrowieje. Stan zdrowia Króla *Jmci* tak się polepszył, iż nie uznano już potrzeby ciągłej bytności obudwóch lekarzy i tylko jeden z nich (*Pan Halford*) był przeszyty nocą w zamku *windsorskim*, a 2gi wrócił do *Londynu*.”

Dnia 15 b. m. znajdował się Xiążę *Wellington* w zamku *windsorskim*, i miał rozmowę z Królem *Jmcią*. Wróciwszy do *Londynu*, udał się do wydziału spraw zagranicznych, gdzie odprawi-

Ia się rada gabinetowa, na której był także Pan *Peel*. Trwała blisko dwie godziny.

— Dnia 19 —

Xiążę *Leopold* wyjechał dziś z tutejszey stolicy do majątności swojej *Claremont*.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 15 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Monarcha nasz przedsięwzięcie (jak słyhać) w końcu tego miesiąca podróż do *Tryestu*. W urzędzeniach celnych w Austrii zaszyły ważne zmiany; niektóre towary, zupełnie zakazane, będą mogły bydź wprowadzane za małą opłatą.

Gazety tutejsze donoszą, iż w woysku krajowém 2ch Jenerałów Maiorów zostało mianowanych Feldmarszałkami Porucznikami, 2 Pułkowników Jenerałami Maiorami, 10 Podpółkowników Półkownikami, 10 Maiorów Podpółkownikami, i 10 Rotmistrzów lub Kapitanów Maiorami. Wielu starszych officerów otrzymało pensye.

— Dnia 20 —

Dnia 15 b. m. przejeżdżał tedy goniec Francuzki wysłany z *Paryża* do *Stambułu*. Słyhać, iż wiezie Hrabie *Guilleminot* wiadomość, że Xiążę Sasko-Koburski *Leopld* przyjął ostatecznie ofiarowaną mu przez Mocarstwa pośrednicze udzielną władzę nad Grecyą.

P R U S S Y.

Berlin dnia 23 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmć dał order czarnego Orła Wielkiemu Xiążęciu dziedzicznemu Heskemu i Margrabiemu Badeńskiemu *Wilhelmowi*.

Par Francyi, Francuzki Jenerał Porucznik, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister, Xiążę *Mortemart* wyjechał do *Paryża*.

— Dnia 27 —

Przy powszechném interessowaniu się do wyprawy Algierskiej, nie od rzeczy będzie namienić, iż rząd nasz nigdy się nie skłonił do płacenia haraczu żadnym morskim rozbojnikom; często zaś pośrednio i w cichości przesyłano summy dla wykupienia nieszczęśliwych niewolników z więzów tych hersztów rozbojniczych, których dumna Anglia uważała za panujących. Twierdzą nawet, iż świeżo z dobroczynney ręki wypłacono tym celem 20,000 talarów.

G R E C Y A.

W *Korrespondencie Norymberskiej* umieszczono następujący list z *Tryestu*, pod dniem 30 kwietnia: „Podług listów z *Korsfu*, francuzkie woyska w Morei otrzymały rozkaz być gotowemi do marszu. Mówią, iż mają od Turków przysiąc twierdze: *Ateny*, *Negrepont* i *Karystos*. Zdaie się a toli, że główny ich cel zależy na tém, iżby mieszkańców tureckich zabezpieczyć przeciw pierwszemu Greków buntowi, w przypadku, ieśliby ci zdołali mocą opanować wspomniane twierdze. Odezwa, przez Prezydenta Hrabie *Kapodistrias* wydana, w której on uwiadamia naród o wyniesieniu Xiącia *Leopolda* na tron grecki, sprawiła powszechną radość i życzenie co prędszego doczekania się przybycia Xiącia. (G.S.P.)

T U R C Y A.

Stambuł dnia 26 kwietnia.

Znany *Jussuf* Basza w *Seres*, który pod oddaniu *Warny* udał się do Rossyi, i odtąd bawił w *Odessie*, przybył dnia 23 b. m. z rodziną swoją do tutejszey stolicy na okręcie kupieckim Austriackim.

Wszyscy, którzy nie ufali przyrzeczeniom Sultana, bardzo dobrze czynili. Zaczyna on postępować w ten sam sposób, jak iego poprzednik, z tą jednak różnicą, iż nie samych tylko Greków, ale razem i Muzułmanów przesładuje. Scinania, które właściwie nigdy nie ustały, są teraz daleko częstsze, niż w ciągu wojny i przed wojną, i kto tylko wpada w najmnieysze podeyrzenie, ten bez wszelkich ceremonii traci głowę. Postrach jest powszechny równie we władzach cywilnych, jak wojskowych. Wszyscy prawie Grecy, mieszkający w *Stambule*, a szczególniej bogatsi, czynią

przysposobienia do oddalenia się, aby tym sposobem ocalić życie własne i swoich dzieci.

Kroki nieprzyjacielskie między Grekami i Turkami na wyspie *Kandy* nie ustały dotychczas. Okrucieństwa w ostatnich czasach wykonane przez Turków, tak dalece oburzyły Greków, iż używają najsrozszeżego odwetu. (G. W.)

Zupełny Zbiór Praw Cesarstwa Rosyjskiego.

W tych dniach (*Ptb. 11 maja*) uskuteczniönem zostało dla Oycyzny iedno z największych dobrodzieystw dzisia panującego CESARZA JEGOMOŚCI. Drugi oddział własney JEGO CESARSKIEY MOŚCI kancelaryi ukończył drukowanie *Zupełnego Zbioru praw Cesarstwa Rosyjskiego*, od roku 1649 do 12 grudnia 1825, we 45 tomach, in 4to maiori. Mówić o niewypowiedzianej ważności i pożytku całego wydania, byłoby rzeczą zbyteczną. Dotąd były przez Rząd wydrukowane w oddzielnych zbiorach ukazy tylko lat 27miu, w liczbie do 180, i to nie w zupełności. Zbiory, ułożone przez ludzi prywatnych, były niezupełne, niedostateczne i błędne. Wiele ukazów znajdowało się tylko pisanych; niektóre, w przeciągu czasu, zostały skażone omyłkami, powtarzanemi w dalszych nawet wydaniach. Dżisia mamy zbiór zupełny, w porządku chronologicznym, tego wszystkiego, co w Rossyi było uczyniönem we wszystkich częściach prawodawstwa. Teraz położono niewzruszoną zasadę do utworzenia Kodeksu Praw Rosyjskich; teraz historyk rosyjski ma wszystkie materyały, istotnie potrzebne do wystawienia obrazu życia cywilnego naszej Oycyzny, od połowy XVII wieku.

Zbiór ten praw składa się ze czterech głównych części. I. *Zbiór pierwszy* (teraz wydany) od wydania Ułożenia Sobornego (1649), aż do pierwszego Manifestu *NIKOLAJA Igo* (d. 19 grudnia 1825), we czterdziestu tomach. W przeciągu tych 176 lat wyszło: Ustaw, Urządzeń, Instrukcyi 742; nadanych Dyplomatów 238; Ukazów 29,501; Traktatów 369; w ogóle 30,920 aktów. II. *Drugi zbiór*, prawa, wydane za panowania CESARZA *NIKOLAJA I.* (Wyddzie w biegu terażniejszego roku, i co rok będzie wydawany). III. Skazówka, zawierająca w sobie dwa rejestra: *chronologiczny* i *alfabetyczny*. Ostatni jest nieśko rosyjskim słownikiem prawniczym. IV. *Xiąga Etatów i Taryff*, od r. 1711 do 1825, w liczbie 1351. V. *Xiąga rycin i rysunków*, należących do różnych postanowień. *).

Można sobie wyobrazić, jak wielka i pełna trudu była praca około ułożenia tego zbioru! Drugi oddział kancelaryi JEGO CESARSKIEY MOŚCI zebrał wszystkie prawa, znajdujące się w Archiwach: *Kollegium zagranicznego*, majątkow dziedzicznych, spraw dawnych, w Senackim, Synodalnym, Gabinetu *J. C. Mości*, Głównego Sztabu, Departamentu morskiego, i t. d. **). Wszystkie postanowienia, po ich wyszukaniu i pooddzielaniu, były zgodzone z pierwsiastkowemi oryginałami i poprawione, a potem przygotowane do druku. Układanie zbioru Praw, zaczęte roku 1826, trwało nieprzerwanie do dnia 1 marca 1830. Drukowanie rozpoczęto dnia 21 maja 1828, a skończono 1 kwietnia 1830, w sporządzoney na to drukarni.

Wydanie tego zbioru jest bardzo piękne: wydrukowane in 4to maiori, we dwa słupy, piśmem niewielkiem, a wcale wyraźnem i pięknem. Wierszowa litera m często się miesza ięca z m, zamieniona jest na początkową T. (na przykład: *ATTEGTATB*). Liczba arkuszy we 40 tomach textu i w 1m tomie skazówki chronologiczney, wynosi 5,284. Zbiór ten zacznie się przedawać dnia 1 lipca r. t., w kantorze drukarni drugiego oddziału kancelaryi JEGO CESARSKIEY MOŚCI, nad kanałem *Ekaterynskim*, obok pałacu *Michajłowskiego*. Cena 45ciu tomów (zawierających w sobie: 40 tomów pierwszego zbioru, i 5 tomów Skazówki, oraz xiągi Etatów i Taryff) w papierowey drukowaney okładce, rubli assygnacyynych pięćset. (P. P.)

*) Prawa, które poprzedziły ułożenie, utworzą oddzielny zbiór, pod imieniem *Praw dawnych*.

**) W ogóle przestano do oddziału i przeczytano w nim do 3396 xiąg ukazowych.

Numer I. Dziennika Medycyny, Chirurgii i Farmacji wydawanego przez Cesarzskie Towarzystwo Lekarskie w Wilnie, wyszedł d. 24 maja, i zawiera rzeczy następujące:

Przemowa stron. V—XVIII.

I. Pisma własne.

Postrzeżenia dotyczące się sposobu leczenia tak nazwanego *krupu* czyli zapalenia krtani. — Przykład suchot płucnych, *phthisis pulmonalis* z nadzwyczajnymi symptomatami. — Przykład powrotu ramienia wywichnionego do stawu za pomocą samych muskułów. — Zdanie sprawy z dzieł Kliniki medycyny Wileńskiej w pierwszym kwartale 1823 roku. — Niektóre szczegóły dotyczące się wiadomości o nowo odkrytej roślinie, z której się Rabarbar indyjski ma otrzymywać, i o uprawie tychże korzeni w Europie.

II. Wyciągi i rozbiory.

O nauce Hahnemanna. — Wiadomość o leczeniu chorób głodem, albo przez odjęcie prawie całkowite pokarmów. — O sposobie poznawania chorób dzieciennych. — Wyjątek z szóstego wydania pisma P. Magendie, o sposobie robienia nowych preparatów.

III. Wiadomości Naukowe.

Wiadomość o chorobach w Wilnie r. 1821 i 1822 panujących, lub od członków postrzeganych, wyjęta z Dzienników Towarzystwa. — Wyjątki z pism peryodycznych — *Anatomia i Fiziologia* — Dwa nowo odkryte stawy w stosie pańcierzowym. Nowy sposób robienia sztuką labiryntu słuchowego. Związek naczyń krwistych macicznych z naczyniami miejsca niewieściego. Rozwijanie się naczyń krwistych w mózgu człowieka. Nerw ucha zewnętrznego nowo odkryty. Nerw bębenkowy nowo odkryty. Wpływ nerwów płucno-żołądkowych na wyrobienie soku gastrycznego. Związek naczyń limfatycznych z naczyniami żyłnemi. Czynność nerwów językowych właściwa. Rozmaita czynność systemu nerwowego — *Patologia i Anatomia patologiczna* — Choroby serca z samogwałtu powstające. Zapalenie serca w postaci tańca ś. Wita. Chorobne powiększenie miąższu mózgu — *Farmakologia, Farmacja i materia medyczna* — Pierwiastek właściwy pietraszniku plamistego. Surrogat olejku rycynowego. Lekarstwa roślinne w chorobie syfilitycznej w czasach dawnych i teraźniejszych jeszcze używane: Decoctum Lusitanicum, Dium Pollini, Dium Zittmanni — *Terapia* — Nowy sposób leczenia solitera — *Chirurgia i sztuka położnicza* — Leczenie zbrzętego jądra porzeżającego. Leczenie skrzywienia stosu pacierzowego. Sposób ułatwiający wyście miejsca niewieściego — *Medycyna sądowa, Policja medyczna i Tokykologia* — Niebezpieczne skutki wodociągów ołowianych. Próba na arsenik.

IV. Kronika.

Wiadomość o informacjach, Naywyżey potwierdzonej, jakim sposobem lekarze postępować mają przy śledzeniu rozmaitych zdarzeń kryminalnych. Wiadomość o lekarzach obecnych na posiedzeniu badaczów Natury i lekarzy Niemieckich odbytym w Heidelbergu — Wiadomość o podróży P. Lhotsky do Nowey Hollandyi — Zadanie do nagrody Dr. Vogela — Zadanie do nagrody Towarzystwa Harlemskiego — Wiadomość o śmierci Weinholda, Harrach, Vauquelin.

V. Bibliografia.

Bernstein. Biblioteka medyko-chirurgiczna — Andral, Bégin, Blandin etc. Dykcyonarz medycyny i chirurgii praktycznej — Mason Good Terapia — Boisseau Nosografia — Andral Klinika medyczna — Andral Anatomia patologiczna — Rust Dykcyonarz chirurgiczny — Velpeau Nauka położnicza — Merat i Delens Dykcyonarz materii medycznej i terapii ogólnej — Billard O chorobach dzieci — Gooch O chorobach kobiet — Bacot O chorobach syfilitycznych — Struve O chorobach skórnych — Bateman O chorobach skórnych — Bondi O kołtunie — Gruma O kołtunie — Reider O febrach — Albers O chorobach krtani — Abercrombie O chorobach organów brzuchowych — Rhied O robakach kiszkowych.

O portretach sławnych Polaków z powodu artykułu w Nrze 72 Gazety Polskiej.

Z wielkiem zadziwieniem i niemłą przyjemnością, wyczytałem w Nr 72 Gazety Polskiej artykuł z korespondencji prywatnej, gdzie jest wzmianka o moim zbiorze rycin. Nie jest on tak znaczny, żeby zasługiwał na uwagę całej publiczności, gdy jednak ktoś podał już o nim wiadomość, widzę się być obowiązany sprostować niektóre niedokładności opisu jego. Przedmiot ten jest nowy, zupełnie dotąd zaniedbany u nas, prawie nikt wyłącznie dla rodaków nie poświęcił oddzielnego zbioru rycin; trudów i kosztów nie mało ponosić musi każdy, chcąc poznać iako weś wiadomości w tej mierze; sądząc przeto, że dogodzę ciekawości czytelników Gazety Polskiej opisując mój mały zbiór tak, jak jest, i podając niektóre ogólne wiadomości o sztuce sztycharskiej u nas. Może to będzie pożyteczne nie dla jednej osoby, może zachęci ziomków do czuwania, aby do reszty nie zaginęły te pamiątki nasze; może ci, którzy mają podobne zbiory, zamiast pokrywać je zastoną fałszywej skromności, zechcą także dać o nich wiadomość tej publiczności, tym ziomkom, dla których podejmują koszt i starania.

W 1826 roku uczony nasz historyk pan Kacjan Kwiatkowski odstąpił mi z bogatych swoich zbiorów, oddzielnie ułożoną kolekcję portretów Polaków, przeszło 300 sztuk wynoszącą. Było tam portretów Królów Polskich lub osób z ich familii blisko 50 sztuk; drugie 50 portretów Gdańszczanów i Torunianinów, ieśli dla familii niepolskich, a zatem mniej interessownych, to pod względem sztuki bardzo szanownych; większa bowiem część była roboty naszego Falka. To tedy nabycie, do którego dołączyłem rokiem już pierwej zebrane po większej części u pana Ambrożego Grabowskiego Xiegarza w Krakowie do 150 sztuk, uważam za węgielny kamień mego zbioru.

Od roku 1826 do 1829 powtórnego mego wyjazdu za granicę, mało mi bardzo przybyło, ledwie bowiem 100 sztuk nowych mogłem narać. Ale dziś znajdując się we Francyi, gdzie oddawna sztuki piękne miały siedlisko, a szczególnie w Paryżu, gdzie wszelkie gabinety publiczne i prywatne otwarte są dla cudzoziemców, gdzie obfite zbiory na sprzedaż wystawione: poświęcam wiele czasu na wynachodzenie, notowanie, kopjowanie, i nabycie potrzebnych mi rycin, a zebranie dotąd 150 sztuk, wynagrodziło moje trudy.

Z pomników historycznych polskich, w iakiej Francya, a szczególnie Lotaryngia obfituje, starałem się mieć wielką część odmalowaną na płótnie lub w rysunku, i to złożyłem w gorliwych o sławę narodową ręką Pana Antoniego Oleszczyńskiego, nie wątpiąc, iż tym sposobem nayspewniej i z chlubą tak dla obcych, jak dla ziomków, rozmnożone i upowszechnione zostaną.

Ile pamięcią objąć mogę, numer zbioru mego, dołączywszy sztuk blisko 200 w różnych miejscach czekających na mnie, to w Wiedniu, to w Pradze, to w Krakowie, wyniesie około 900, z różnemi zaś innemi sztychami lub rysunkami polskimi, dochodzi do 1000.

Wiadomo miłośnikom wszelkich kolekcji, jak trudne jest do obrania pewne systema, jak trudna droga do tego celu, któryby ograniczył chęci, położył iakąś miarę i tryb w skompletowaniu szukanych przedmiotów, tak, aby i zaspołnić właściciela i użytek nauce przyniosł. Rozważwszy tedy ten przedmiot, położyłem tymczasem za ogólne prawidło: zgromadzać, bez różnicy pod względem sztuki, wszelkie sztychy, litografie, rysunki, zwane *aquarella*, *aquatinta*, *à la eau forte*, pisane, drukowane; wyobrażające portrety Polaków i Polek, tudzież Królów Polskich i ich familii; winiety, frontispisa, mauzolea narodowe, widoki miejsc Polski w historii wzmiankowane, wreszcie portrety niektórych cudzoziemców, jak na przykład posłów do Polski, lub iakąkolwiek styczność z historią naszą mających. Jeden przedmiot, pod jednym numerem katalogu mego umieszczony, byle nieduplikat, może być

bez końca powtórzony; i tak, portrety Kościuszki, Kopernika, Poniatowskiego więcej iak po dwadzieścia różnych wydań umnie się znajdują.

Takie tedy przepisawszy sobie prawidło, którego dopełnienie iak łatwo można poznać, iest i mozolnei wiele kosztów wymaga, rozpocząłem przed kilką laty moje szperania; te zaś muszą się ograniczyć na samych źródłach i nie obfitych, i tak rozproszonych po świecie, że nie można mieć nawet nadziei przyyscia do tak licznego zbioru, iżby mógł liczbą raczey niż wyborem zadziwić ziomków.

Sprawiedliwie utrzymuje pan Antoni Oleszczyński, że sztuka rytownicza w kraiu naszym, więcej iak wszystkie inne, odznaczała się niedolą, zwolennicy zaś iey, często lepszego losu godni, zaledwie po śmierci z politowaniem są wspomniani. Z tych liczby, jeżeli może się wyłączyć Tomasz Treter Poznańczyk, to pomyślność swoię winien był raczey stanowi duchownemu i światłu Stefana Batorego, nieobojętnego dla ziomka, który przez dwadzieścia pięć lat pobytu w Rzymie, zjednał talentem swoim sławę oyczyźnie. Płody iego są dziś bardzo rzadkie.

Falek za Władysława IV, mimo najlepsze chęci, musiał na obcey ziemi szukać opieki dla swego talentu. Dzień iego wiele mam w moim zbiorze.

Major za Augusta II, trapiiony niewymowną nędzą, do Wisły skoczył z rozpaczey; później Ligber starszy dla teyże samey przyczyny z okna się zabił; Płoński zaś za powrotem do kraiu nietylko że zupełnie zaniedbał rytownictwo, lecz nadto w szpitalu zakończył życie.

Podobne przykłady musiały koniecznie ostudzać w naszych ziomkach popęd do rytownictwa, tym bardziej, że od trzech wieków wojny i polityczne sprawy umysł wszystkich mieszkańców zatrudniały: tym tedy sposobem natręctwo czynnych na nasze pieniądze cudzoziemców, umiało korzystać z przesądów uwłaczających talentom polskim na korzyść zwłaszcza Niemców, i zupełnie prawie wytrąciło z rąk polskich rylec, zostawwszy mu błahe i poniżające go zdobienie xiążek, w czém szczególniey były na celu nie już zalety sztuk, ale widoki spekulacyjne wydawców.

Inni rytownicy nasi wzięli się do przedmiotów obcych swey sztuce, a tęp samem zatamowali sobie drogę wyższego udoskonalenia, iak np. Jan Alexander Górczyn, który był razem sztycharzem, muzykiem, heraldykiem, historykiem i publicystą.

Nigdy tedy sztuka rytownicza zakwitnąć nie mogła na naszej ziemi, a ziomkowie nasi w obcych krajach przymuszeni byli szukać oklasków i nagród swemu talentowi i pracy należoych; znaczna zaś część rzeczy oyczystych, przez naimnó ręce cudzoziemców wykonywana była.

Niechętni sławie polskiej cudzoziemcy, obojętnie patrzali na niszczące zabytki sztuk pięknych u nas. Obrazy Franciszka Lexickiego, Marcina Teofila (w Tyrolu), Krzysztofa Lubienieckiego, Grzegorza Lisiewskiego, Kunicza, Szymona Czechowicza, Anny Doroty Lisieckiey, Antoniego Dembińskiego, i tylu innych utalentowanych artystów polskich, nie ogłoszone, nie rozmnożone przez sztukę rytowniczą, smutne i niepoehlebne podają przekonanie obcym o naszych w tey mierze zdolnościach. Młde litografie i kropkowane ryciny, które teraz z kraiu naszego do obcych się zabłąkały, zdaie się, że utwierdzałyby to o nas przekonanie, gdybyśmy w osobie pana Antoniego Oleszczyńskiego nie mieli tak chlubnego obrońcy sławy oyczystey. Rylec iego tyle razy uwieniczony przez pierwszych znawców Paryża, Florencyi, Rzymu, Petersburga (*), wróży odrodzenie się zupełne sztuki rytowniczey w Polsce. Niezmordowany ten artysta, tyle sławy kraiovi przynoszący, poświęcił swój wielki talent na przedmioty tylko oyczyste,

a w dziele, które ma wkrótce wydać z rycinami w przedmiotach narodowych, znajdować się będzie niedostająca dotąd literaturze polskiej historia sztuki rytowniczey u nas.

Lecz nie tu ieszcze koniec iego gorliwości. Postrzegłszy, że dzieła iego równie iak i innych Polaków w gabinecie królewskim rycin w Paryżu, błąkaia się po różnych szafach i tekach bez właściwego zadeterminowania, podał urzędownie pismo do główney dyrekecyi, upominając się o tę część oyczystey sławy. Wiadomo dobrze, że obcy, a osobliwie Niemcy, koleyno przywłaszczali i przywłaszczają sobie imiona tych mężów, któremi Polska szczycić się mogła; ieden z nich nawet, nieiakiś pan Baron Zach, astronom niemiecki, dowodził niedawno że król Leszczyński, Opalińscy, Jabłonowscy etc. byli zawsze Niemcami! Podobne postępowanie naszych sąsiadów dało powód panu Oleszczyńskiemu do upomnienia się, aby dzieła artystów polskich osobaym oddziałem uczczone zostały w naybogatszym europejskim zbiorze, i jakim iest paryzki. Dowiódł w swey odezwie, że Treter iest Poznańczyk, a załém, że nie był Włochem; że Kunicz, nie iest Niemcem Kuntzem, również iak Falek, Chodowiecki i tylu innych, których koleyno to za Niemców, to za Hollendrów uważają. Tym sposobem wymiar sprawiedliwości, uczyniony w Paryżu, da powód i służyć będzie za skazówkę do licznych popraw w katalogach innych europejskich zbiorów, i otworzy drogę do ustanowienia z czasem osobney szkoły polskiej.

Z drugiey znowu strony dowiaduję się, że ieden światły Gallicyanin, P. Gwalbert Pawlikowski, umyślnie podroże po krajach austriackich, w celu zbierania rozproszonych tego rodzaju pamiątek, i że opisał inż część swoich zbiorów, lub wkrótce opisze i poda do druku.

Za granicą Hollender *Hondius*, Francuzi: *Ballechoux*, *Nanteuil*, *Bervic*, *Mellian*, *Turdieu*; tudzież mniey wstawieni: *Tomassin*, *Larmessin*, *Moncornet*, *Roy*, *Desroches* etc. w Niemczech, między innymi *Bernigeroth*, w różnych czasach i z różnych okoliczności rytowali wiele portretów królów i królowych polskich, tudzież różnych znakomitych Polaków. Z tych wiele posiadam w moim zbiorze, a oraz kilka wyszłych w Wenecyi z podpisami włoskimi bardzo niedokładnemi.

Za powrotem moim do kraiu nie omieszkam ogłosić drukiem porządną chronologiczną katalog moiego zbioru z objaśnieniami i uwagami. Może mieć kto obfitsze i szacownieysze zbiory, niż ja; ale dla kraiu wszystko iedno prawie, czy ie ma, czyby nie miał, gdy nie o tęp publiczność nie wie, a chcący sztychować lub malować portrety lub obrazy historyczne, albo zraża się, albo uholewa nie wiedząc, gdzie się ma udać z żądaniem o nie. Wojny i pożary zarówno niszczą małe i wielkie zbiory, ieden więc przypadek może zniweczyć wieloletnie starania miłośnika i pozbawić kraj naydroższych dla niego skarbow. To więc nie co innego i w tey chwili zachęciło mnie do pisania, to skłania do spiesznego wydania katalogu. Chętnie każdemu udzielię co mam, bylebym widział w tęp użytek publiczny; a iesliby kto miał na zbyciu iakowe ryciny polskie, przyjemność mi prawdziwą zrobi, gdy się zechce zgłosić do mnie do wsi Jabłonówki na Podolu w powiecie Łatyczewskim. Z chlubą atoli wyznać mi przychodzi, że kilkadziesiąt ważnych rycin dostało mi się przez ofiary od osób, które zbiór mój oglądały. Mój to zbiór, ale nie dla siebie go chowam i powiększam; i iak mi przyjemnie tęp trudnić się, tak miło będzie ofiarować z czasem na użytek publiczny. Pisałem w Paryżu dnia 2 kwietnia 1830 — Konstanty Macewicz Podolsanin.

członkowi swemu, uwielbiając szczególniey talent iego okazany w dwóch ostatnich iego rycinach, w portrecie Kościuszki na stali, i w portrecie Krasickiego (Prz. R. G. P.)

(*) Dowiadujemy się że towarzystwo filotechniczne w Paryżu ofiarowało na posiedzeniu 22 kwietnia r. b. medal panu Oleszczyńskiemu

Wileń dnia 28 maja v.s. 1830 roku.

P o d r a d y.

2 Ryski Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacji niniejszem wzywa życzących z pewnością i dostatecznymi ewikcyami na targi, w nim 27, 28 i 29 dnia teraźniejszego mca maja odbyć się mające na wygotowanie dla niższych rang Windawskiej Wodney Komunikacji ammunicznych rzeczy, w przyłączającej się w tej wiadomości wyrażonych, dla jakowego to przygotowania mają być okazane przy targach i wzory.

Za Sekretarza Masłow:

W I A D O M O Ś Ć

O rzeczach ammunicznych potrzebujących się dla niższych rang Windawskiej Wodney Komunikacji.

	Ilość rze- czy	miara	
		arsz.	wier
Sukien fabrykanckich udoskonalonych.			
Światłozielonego	—	29	8½
Galonu srebrnego	—	68	—
Karaziei szarey	—	85	4
— ciemnozieloney	—	181	5
Skóry pod reytuzę dla furleytów	72 sztuki	—	—
Plisy czarney	—	—	4
Giweru czarney plisy na model pocztynionów z srebrnym powierchu pasamanem i z kokardą, wierzch zaś i kozyrek z czarney lakierowanej skóry, a głowa płocienna z podwiązanym rzemieniem	1	—	—
Do niego herb z białey angielskiej blachy z napisem wkoło: Windawskiej wodney komunikacji.	1	—	—
Dla zapinki z tyłu sprzążek mosiężnych	2	—	—
Do szabli pendent z czarney glansowanej skóry	1	—	—
Sumka z czarney skóry dla rozwożenia pism po mieście z naramiennikiem	1	—	—
Do niej sprzążka żelazna	1	—	—
Czemodan z czarney skóry na płociennej podkładce	1	—	—
Dla zapinania reytuzów sprzążka żelazna	1	—	—
Rękawic zimowych bez palców	1 para.	—	—
Berlaczów z futrem owczym	1	—	—
Do butów ostrog szrubowanych	2	—	—
Tutub owczy kryty ciemnozielonym suknem	1	—	—
Szabla z żelaznemi pochwami i gifesem	1	—	—

Za Sekretarza Masłow:

2 Ryski Ekonomiczny Komitet Dróg Komunikacji, niniejszym wzywa życzących z pewnością i dostatecznymi ewikcyami do targów w nim w dniach 27, 28 i 29 teraźniejszego miesiąca maja odbywać się mających; na wygotowanie dla niższych rang VII Okręgu dróg komunikacji ammunicznych rzeczy, w przyłączonej tu wiadomości wymienionych, do którego przygotowania okazane będą na tychże targach i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

W I A D O M O Ś Ć.

O rzeczach amunicyjnych potrzeboych dla niższych rang VII okręgu dróg komunikacji w teraźniejszym 1830 roku:

	Ilość rze- czy	Miara	
		arsz.	wier
Sukna światło-zielonego	—	50	2½
Karaziei ciemno-zieloney	—	358	5
Galonu srebrnego	—	68	—
Bał rossyjskiej szyrzyny 1 arsz. 12 wierz.	—	3	—
Plisy czarney	—	—	4
Rancow cielęcych z rzemieniami	62	—	—
— bez rzemieni i sprzążek	76	—	—
Pokrówców giwerowych	179	—	—
— płaszczowych	70	—	—
Faszynowych nożów	—	—	—
Kaszket z czarney plisy na model pocztamskiej z srebrnym pasamanem i z kokardą z boku pokryty i kozyrek z czarney lakierowanej skóry a głowa płocienna z półpiętkowym rzemieniem	1	—	—
Do niej herb z białey Angielskiej blachy	1	—	—
— dla zapinania z tyłu mosiężnych sprzążek	2	—	—
Kurierowi do szabli pendent z czarney glansowanej skóry	1	—	—
Sumek z czarney skóry dla rozwożenia po mieście papierów z naramiennym rzemieniem	1	—	—
Do niej sprzążka żelazna	1	—	—
Czemodan z czarney skóry na płociennej podkładce	1	—	—
Dla zapinania reytuzów sprzążka żelazna	1	—	—
Rękawic zimowych bez palców	1 para	—	—
— skurżanych bez palców	3 pary	—	—
Berlaczów na owczym futrze	1 para	—	—
Do butów ostrogi szrubowane	2 para	—	—
Tutub owczy kryty ciemno-zielonym suknem	1	—	—

Za Sekretarza Masłow:

2 Ryski Ekonomiczny Komitet Dróg Komunikacji niniejszem wzywa życzących z pewnością i dostatecznymi ewikcyami, do ostatecznego przetargu w nim dnia 21 teraźniejszego maja odbywać się mającego na wyrob w tym 1830 roku do robót Windawskiej Wodney Komunikacji do 1,321,200 sztuk cegły, niedorobioney przez Dyneburskiego Obywatela Hrabie Alexandra Mola.

Za Sekretarza Masłow:

2 Dla dozupelnienia ogłoszenia Komisji Dubieńskiego Kommissoryackiego Depo, drukowanego w tymże maju miesiącu, w Litewskim Kuryerze; o wezwaniu życzących sukien potrzebnych dla zaopatrzenia woysk na terminie 1831 roku, niniejszem ogłasza się: iż PP. sukienym fabrykantom zostawuie się zupełne prawo, którzy podejmą się dostawy sukien, wedle wygody położenia ich fabryk i żądania ich, dostawiać sukna do tej Dubieńskiej Kommissyi albo do Wileńskiego Kommissoryackiego Kommissyonierstwa; za sukna opłata pienię-

dzay nakuteczniac się będzie bez najmniejszey przewłoki czasu, i nieodunienuie w tenże dzień iak sukna do mundarowych magazynow przyięte będą; tak z tey Dabieńskiej Komisysyi, iak i od Wileńskiego Kommissyonierstwa.

Sekretarz 7mej klasy Zassko.

Przedaż publiczna.

2 Od Wołyńskiej Izby Powszechney Opieki ogłasza się, iż w niey przedawać się będzie z aukeyynego publicznego targu za uchybieniem terminu nieruchomy majątek obywatela Jana Sokółowskiego, położony w Łuckim Powiecie Wołyńskiej Gubernii w osadzie Długiej-Woli 190, wsi Łupisukach 70, i wsi Połowli 56 w ogóle 316 dusz męskiej płci włościan, zapisanych w rewizyi 1816 roku z narodzonemi po rewizyi, ze wszelkimi przy należącemi do nich ziemiami, wygodami, i budynkami, za niepłacenie pożyczoney przez obywatela Sokółowskiego i pełnomocnika iego Radzcy Dworu Makarskiego srebrem 5476 rub. 15 kop. i assygnacyami 24,025 rub. summy, dla wyręczenia całego kapitału z procentami, dla czego naznaczono terminy pierwszy 2go, drugi 5go, i trzeci ostateczny 9go dnia września miesiąca terażniejszego roku; zaczęm życzący kupić ten majątek raczą przybydź na oznaczone terminy do tey Izby z gotowemi pieniędzmi, i przejrzeć w niey przedawanego majątku inwentarz. Maia 13 dnia 1830 roku.

Dożywotni Członek Krynicki.

Sekretarz Kondratjew.

Za Buchhalteru Bruno Dziakiewicz.

2 Od Witebskiej Izby Powszechney Opieki ogłasza się, iż w niey przedawać się będzie z publicznego targu naydujący się w mieście Połocku na skarbowey ziemi murowany dwupiętrowy dom, oceniony 2,000 r. przynależący do wiedzy tey Izby, w którym się mieści Apteka, oraz apteczne medykamenta, wedle taxy rządowej, również materyały, i instrumenta i naczynia drewniane, żelazne i miedne w ogóle na sumę 4,577 r. 32½ k. dla czego naznaczono terminy następującego sierpnia 9, 11 i 14 dnia terażniejszego 1830 roku.

Sekretarz Bachałowicz.

2 Od Wołyńskiej Izby Powszechney Opieki ogłasza się, iż oddane iey na ewikęją przez Żytomirskiego obywatela żyda Faywela Erulowicza Rabinowicza 1817 roku grudnia 5 i 7 dnia, murowany iego dwupiętrowy i przy nim drewniany domy z magazynami i sklepami w gubernialnym mieście Żytomierzu exystujące ocenione 2,931 rub. 80 kop. assygnacyami za niepłacenie za pożyczką tegoż Rabinowicza i za porękę tego przez żyda Faywela Hamermana złotem 237½ czerwonych złotych i assygnacyami 6,074 rub. summy z procentami i upływieniem terminu będzie się nanowo przedawać w tey Izbie z aukeyynego publicznego targu we czterech miesiącach od późniejszego wydrukowania w Sanktpetersburskich gazetach niniejszego ogłoszenia. Maia 13 dnia 1830 roku.

Dożywotni Członek Krynicki.

Sekretarz Kondratjew.

Za Buchhalteru Brunon Dziakiewicz.

Nowe dzieła.

2 W drukarni Manesa i Żymela wyszła z pod prassy rozprawa: *O różnicy między klasycyznością a romantycznością w ogólności; w szczególności zaś pod względem literatury Rossyyskiej*: przełożona z rossyyskiego na język polski przez *Mikołaja Roszkowskiego*, z krótką tegoż przemową. Cena exemplarza kop. 25. Znayduie się w Redakcyi Kuryera Litt., i po innych księgarniach.

Dozwala się drukować. Wilno. 1830 dnia 2 maja. Cenzor L. Borowski.

Uwiedomienie.

2 Bilet na 5tą Klasę 37 Loteryi Królestwa Polskiego, pod Nrem 10,254, chociaż 15go kwietnia b. r. iest opłaconym, gdy iednak przez roznoszczyka *Szmuyły Berkowicza Kulkina* do tey pory właścicielowi niezostał oddanym, zatem ostrzega się, aby nikt takowego biletu niehabył, a kantore, aby w przypadku wypadająca wygrana nikomu, iak tylko okazicielowi biletu pod tymże Nrem z 4tey Klasy wypłaciła. Dnia 22 maja 1830.

Wolno drukować. Policmeyster Chrzęstowski.

Obwieszczenie w kopii.

2 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski w majątku Ligumach WW. Bouffałow w Pcie Upit., za remissą Sądu Głównego Wileń. przez Ziemstwo Wileńskie przesła, exystujący, i ku ostatecznemu rozsądzeniu sprawy zbliżony: a tylko na odroczeniu od mca gbra 1829 r. za stanowiony.

Oznajmuie niniejszym sześćo-niedzielnym obwieszczeniem wszystkie interessowane do takowego Sądu i sprawy wpływające strony, iż dla finalnego oney rozsądzenia za niedziel 6 od daty podania tego obwieszczenia nieochybnio do Ligum zjedzie w komplecie osob remissą zakreślonym, iakowe i do gazety Kuryera Litgo zamieścić przeznacza.

Roku 1830 apr. 29 d. Woźny niżej piszący się świadcę iż dwie kopie takowego obwieszczenia na walorowym papierze, iedną WW. Rozalii matce, Stanisławowi, Jakubowi Bouffałom, i Teressie Czerniewskiej dzieciom, oraz WW. Granidzkim sukoessorom Józefy zesłzey z Bouffałow Granidzkiej: tudzież Leonowi zesłzego Fran. Bouffała synowi nieletniemu z dokładem opieki w majątku Ligumach podałem; drugą kopią również z tym autentykem zgodną, do drzwi Izby Sądowej dla wiadomości stron interessowanych w Poniewieźu przybiłem, i o terminie zjazdu Sądu Podkomorsko-Exdywizorskiego, w majątku Ligumach w Pcie Upit. exystującego, dla ostatecznego rozsądzenia sprawy za niedziel 6 od daty podania tego obwieszczenia, takowe strony zawiadomilem. Józef Urbanowicz Woźny Ptu Upit.

Roku 1830 mca maja 10 dnia. Przedaktami Ziemskimi Ptu Upitskiego, Woźny osobście stawiając relacyą takowego obwieszczenia urzędowie zeznał. Świadcę Dyonizy Poskoczym Ziemski Upit. Regent.

(L. S.)

2 Z przyczyny nastęczywszych się ochotników na 2 szafy z drzewa czerwonego zwierciadlaną ozdobą pod czas upłynionego świę-

to-Jerskiego iarmarku, takowe zostawione z magazynu P. Witkowskiego w Wilnie a szczególnie dowiedzieć się można na Sawicz ulicy w domu PP. Zambrzyckich na niższym pietrze.

P o z e w.

Wedle Ukazu JEHO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego całą Rossyą etc. etc.etc.

z UUr. Józefowi b. Sędziemu Granicznemu Wileńskiemu, Dominikowi także Sędziemu Granicznemu Wileńskiemu braciom, Barbarze, Maryannie i Róży siostram Romanowiczom, XXżom Karmelitom Bosym Wileńskim przy Ostrej Bramie rezydującym, XXżom Płiarom Konwentu Witkomierskiego i XXżom Bernardynom Klasztoru Traszkunskiego, Xiędzu Grzegorzowi Rodziewiczowi, Wincentemu Staszewiczowi, Ignacemu Borowskiemu, Wincentemu Mickowskiemu, Tomaszowi i Katarzynie Szymkowiczom, Józefowi Lenkiewiczowi, Teofilu Nagni Maiorównie, Katarzynie matce, Emilijanowi synowi, Ludwice w zamęściu Xiężny Trubeckiej, Józefie, Felicy i Konstancyi, córkom Czaykowskim, Maciełowi Gabryłałowiczowi, Antoniemu Dowgiatłowiczowi, Józefowi Łukaszewiczowi, Ignacemu i Annie Achmatowiczom, Józefowi Przygodzkiemu, Tomaszowi Małachowskiemu, Annie matce, Adamowi i Symonowi synom Ussakowskim, Tomaszowi Niecieckiemu, Ignacemu Michałowskiemu, Annie matce, Maciełowi, Benedyktowi i Alexandrowi synom, Helenie i Adeli córkom Erlichom, Ignacemu Kosce, Wilhelmowi Eysanbleterowi, żydom Josielowiczowi, Jankielowiczowi, oraz Abrahamowi i Leybie Judelowiczom, Michałowi Cieszykowi, Annie Dobkiewiczównie, Leonardowi Białemu, Bohdanowiczowej, Maryannie Czerwińskiej, Janowi Anderssonowi Poręcznikowi W. Rossyjskich, Antoninie Zaleskiej, Paulinie Sorokównie, Xiędzu Dyonizemu Antoniewiczowi, Janowi Chryściniczowi Chorążemu, Marcinowi i Wiktorji Swirskim, Antoniemu Werekowi, Wincentemu Ussakowskiemu, Stanisławowi Łukaszewiczowi, Symonowi Bohusławowi, Annie Tyrowej, Bogumile, Julijannie i Alexandrze Porzyckim, kredytorom i różnego tytułu pretensorom Ur. Józefa Kamińskiego, a zaś samemuż Ur. Józefowi Kamińskiemu Chorążemu b. W. Pols. pozw edyktałny do oczywistej rozprawy na skutek dekretu Sądu Ziemskiego Pttu Wileńskiego 1828 iulii 21 dnia zapadłego wynoszący się przed Sąd Ziemski Pttu Wileńskiego na kadencyą iuniową; z instancyi UUr. Piotra i Scholastyki z Piskorskich Olszewskich i ich nieletniego syna Józefa Olszewskiego sukcesorów naturalnych i przez testament w roku 1827 marca 29 dnia uczyniony, a tegoż roku miesiąca apryla 15 dnia w Sądzie Głównym 2go Departamentu Wileńskiego aktykowany, naznaczonych po zeszłym ś. p. Józefie Lutomskim Sędziu Granicznym Pttu Wileńskiego, którzy pozywają w referencyi do dowodów u Sądu złożyć się mających, mianowicie o to: za remissą Sądu Głównego 2go Depart. przeznaczony Sąd Exdywizorski na majątek Nauliszki Obżał. Kamińskiego, gdy nie wedle prawa rozsądził tę sprawę, to jest gdy majątek Poboysk wyprzedany zeszłemu Lutomskiemu podciągnął pod odpowiedzialność dłużni Kamińskiego, już po prawie wydanym na tenże majątek wyrok, przeszła takowa sprawa drogą apellacyi do Sądu Głównego, rozbie-

rając którą Sąd Główny Wileński 2go Departamentu Wremiennego, ponieważ wyrokiem na dniu 18 gbra 1826 roku ogłoszonym, exdywizyą takową podniósł, to jest ulokowanych kredytorów, na majątku Poboysku usunął, a dla uczynienia satysfakcyi z Nauliszek zeszłego Lutomskiego i dalszych kredytorów Kamińskiego do Sądu Ziemskiego Wileńskiego, odesłał z poleceniem, aby tenże Sąd za przyściem bądź czyim, powodem niewykonania przysięg dekretem exdywizorskim sądzonych amissyą dla obżał. kredytorów zapisał, schedy im wydzielone w majątku Nauliszkach i Leompolu oraz ruchomość, i summy rozdane od nich odebrał, z dzierżenia sched, aktainkwizycyi, kalkulacyi i werefikacyi przeznaczył, i z tego satysfakcyą przeznaczając w taxie wieczney, naprzód zeszłego Lutomskiego, a teraz w stopniu jego żał. dltor, następnie dalszych wierzycieli obżałnego Kamińskiego w Nauliszkach ulokować zalecił; w celu zatym doprowadzenia do skutku dekretu Sądu Głównego żałtey deltwie pozywają wszystkich obżalnych kredytorów Kamińskiego, którzy tylko mieli wydziały na majątku Nauliszkach i wzięli ruchomość za swoje pretensye i proszą; o zapisanie amissyi dla obżał kredytorów Kamińskiego, którzy tylko z dekretu Sądu Exdywizorskiego sądzonych przysięg niewykonali, o przeznaczenie aktow inkwizycyi, kalkulacyi i werefikacyi z dzierżenia tychże sched, oraz o powrót wziętej z teyże exdywizyi ruchomości, lub wedle ceny ówczasowej, zobowiązania każdego obżał. kredytora sumnę wypadającą z procentami złożyć w Sądzie, a następnie mocą dekretu Sądu Głównego w summie rubli srebr. 2,051 kopieiek 83 i assygncyami rubli 500, z doliczeniem procentów i expensów prawnych ulokować żałteych deltrów iako successorow po zeszłym Lutomskim na majątku Nauliszkach, kassując w myśl dekretu powyższego Sądu Głównego długi późniejsze po prawie przedawnym wydanym zeszłemu Sędziemu Lutomskiemu na majątek Poboysk, skutkiem pierwszości niemających mieć satysfakcyi za późniejszymi zapisami podług praw Konst. 1726 i 1588; niemniej tego decydowania o co w sprawie proszonym będzie. S. Z. M.

Roku 1830 miesiąca maja 20 dnia. Wożny świadczę iż kopią tego pozwu edyktałnego, zgodną z autentykiem, z instancyi WWJPP. Piotra i Scholastyki z Piskorskich Olszewskich i ich nieletniego syna Józefa Olszewskiego sukcesorów po zeszłym ś. p. Józefie Lutomskim Sędziu Gran. Wileń., po WWJPP. Józefa b. Sędziego Granicz. Wileń. Dominika także Sędziego Granicznego Wileń. braci, Barbarę, Maryannę i Różę siostry Romanowiczow, XXży Karmelitow Bosych Wileńskich, XXży Płiarów Konwentu Witkomierskiego, XXży Bernardynów Klasztoru Traszkunskiego, Xiędza Grzegorza Rodziewicza, Wincentego Staszewicza, Ignacego Borowskiego, Wincentego Mickowskiego, Tomasza i Katarzynę Szymkowiczow, Józefa Lenkiewicza, Teofilę Nagni Maiorównę, Katarzynę matkę, Emiljana syna, Ludwikę w zamęściu Xiężny Trubeckę, Józefę, Felicyę i Konstancyę córki Czaykowskich, Macieia Gabryłałowicza, Antoniego Dowgiatłowicza, Józefa Łukaszewicza, Ignacego i Annę Achmatowiczów, Józefa Przygodzkiego, Tomasza Małachowskiego, Annę matkę Adama i Symona synów Ussakowskich,

Tomasza Niecieckiego, Ignacego Michałowskiego, Annę matkę, Macieja, Benedykta i Alexandra synów, Helenę i Adelę córki Erlichów, Ignacego Kosskę, Wilhelma Eysenbletera, żydów Josielowicza, Jankielowicza, oraz Abrahama i Leyby Judelowiczów, Michała Cieszeykę, Annę Dobkiewiczównę, Leonarda Białego, Bohdanowiczównę, Maryannę Czerwińską, Jana Andersona Porucznika W. Ross., Antoninę Zaleską, Paulinę Sorokównę, Xiędza Dyonizego Antoniewicza, Jana Chryścinicza Chor., Marcina i Wiktorję Swirskich, Antoniego Werekę, Wincętego Ussakowskiego, Stanisława Łukaszewicza, Symona Bohusława, Annę Tyrowę, Bogumiłę, Julianę i Alexandrę Porzyckich kredytorów i różnego tytułu pretensorów W. Józefa Kamińskiego oraz po samego debitora W. Józefa Kamińskiego Chor. b. W. Pols. wyniesionego, na skutek dekretu Sądu Ziem. Wileń. 1828 iulii 21 zapadłego, dla wiadomości wszystkich stron do trzykrotnej w Kuryerze Litewskim awizacyi podałem i o nastąpić mającej oczywistej rozprawie w Sądzie Ziemskim Wileńskim na kadencyi iuniowej zapowiedziałem.

Augustyn Jackowski Wóźny Pttu Wileń.

Roku tysiąc ośmset trzydziestego maja dwudziestego dnia. Przed Aktami Ziemskimi Pttu Wileń. stanąwszy ośobiście Wóźny wyżej wyrażony niniejszego pozwu relacyą zeznał i z takowego w Protokule rozpiisał się.

Przyjąłem Ignacy Naborowski Ziem. Wileń. Regent.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 21 maja Cenzor L. Borowski.

Sądy Exdywizorskie.

2 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w mieście powiatowem Telszach, za Remissą Sądu Ziemskiego Pttu Telszew. 1829 r. nowembra 5 dnia nastąpiła na rozbiór sprawy Urodz. Felixa i Agnieszki z Radwiłłowiczów, oraz Michała Wambuttów złożony; powodem weszłych doniesień od JPP. Józefata i Elżbiety Tyszków, Adama brata, Bogumiły siostry Wambuttów wyrażających o nastąpię ugodzie z Tyszkami, i niepopieraniu interessu konkursowego; iurydykcyą na dzień 27 iunii roku idącego odroczył, zatem iżby kredytorowie i pretensorowie mający stosunki do majątku Gawr, Gawrel, Puszum i dalszego ruchomego funduszu w powiecie Telszew. leżącego JPP. Wambuttów, w terminie powyższym iawili się, przez niniejszą awizacyą wzywa, z tém oświadczeniem, że na nieobjawione pretensye, wieczystą amisyą zapisze, i ugodę nastąpią decretorie zaświadczy. 1830 maja 12 dnia.

Prezydent Ziem. Telszew. i Kawaler Jan Jankowski.

Sędzia Exdywizor Ignacy Woytkiewicz.

Kazimierz Jazdowski b. Sędzia Ziem. Telszew. Exdywizor.

Regent Ignacy Dowkont.

Roku tysiąc ośmset trzydziestego maja szesnastego dnia. Gdy w konkursie kredytorów W.W. Franciszka i Róży z Kotłataiów Skiuderów do summy za wyprzedaż iednej trzeciej części folwarku Hotubek w powiecie Lidzkim leżącego u JO. Xięcia Xawerego Lubeckiego Ministra przychodów i Skarbu Królestwa Polskiego, w ewikcyi na długie pozostawionej, Sąd Ziemski, Pttu

Lidzkiego decyzyą akcessoryyną dnia 2 maja iysię ośmset trzydziestego roku ogłoszoną, dozwolił Xięciu Lubeckiemu podać do gazet awizacyą wzywającą dalszych bydz mogących kredytorów i pretensorów ku iednoczasowej w następney iuniowej kadencyi rozprawie, przeto JO. Xięże Lubecki niniejszém ogłoszeniem zawiadamia każdego koby mógł mieć do W.W. Skiuderów pretensyą aby onę przez tążenie się do sprawy konkursowej udowodniał i udziału z summy poszukiwał. Datt. w Lidzie.

Z mocy ogólney plenipotencyi Stefan Lipiński Sekretarz Gran. Appel. Lidz.

Oświadczenie.

2 Po wyswieceniu przez kommissyą śledczą rachunkową z J.W. Grafem Jeneratem Jo. Kossakowskim, z majątkow Dubinowa i Niewierowa opłacono przez oświadczającego się pod kwit tegoż Graffa na rzecz skarbu publicznego r. s. 7,850, o to pretensyi nie ma, taż samą Kommissyą śledczą rachunkową o tym na mieyscu objaśniona; a swoją opinią uznać do zwrotu żalącemu się ze skarbu J.W. Jenerata r. s. z procentami 2,492. Udzielnie postanowieniem Głównego Woiennego Komitetu potrzeb woiennych przyznano dla żalącego się rubli sr. 3,577 kop. 1½, iakowe należności Izba Skarbowa Wileńska przeyrzawszy, uznała onę bydz słusznemi i sprawiedliwie do zwrotu od J.W. Graffa przynależnemi dla żalącego się, o czym rezolucyja teyże Skarbowey Izby w roku 1828 miesiąca iunii dnia 18 za N. 7,204 poiaśniła, z atym gdy do dziś dnia J.W. Graff niezrobił żadney w opłacie satysfakcyi z dóbr dziedzicznych Lukoyń; lub innych pomimo opisaney i uńczoney, własnoręcznym podpisem, w dokumencie na dobrach swoich ewikcyi niedopełnił satysfakcyi, i żalącemu się na wiele liczne, tak osobiste, iako też przez uproszonych, powyżey wzmienionych należności nieopłacił, przeto aby żalący się nie utracił na czasie tego interessu, przez niniejsze oświadczenie w Kuryerze Litewskim zapowiada. A w przypadku aktora tych należności, czy choroby, czy śmierci, nie kto inny ma prawo z tego interessu kwietować, iak Lucyan Sarnecki syn Inspektora Skarbu Publicznego Woiewództwa Podlaskiego, albo przez niego w assystencyi opiekunów, iako małoletni za przyznaną plenipotencyą. Takowe oświadczenie podpisuję: Ig. Sarnecki.

Dozwala się drukować. Wilno: 1830 dnia 19 maja Cenzor: L. Borowski.

Z b i e g.

2 Od Ihumeńskiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w Ihumeńskim Powiecie przeięty człowiek Jakób Sidor syn Krupski, powiadający się bydz rodem z Borysowskiego Powiatu Mińskiej Gubernii obywatela Józefa Moniuszki wsi Skuplenia mający od urodzenia lat 50 i następujące przymioty: wzrostu dwóch i pół arszynów, oczu szarych, nosa długiego, włosów na głowie i brodzie rusych, gęby mierney, szczególnych przymiotow nie ma, który to człowiek nayduie się w Ihumeńskiej mnięskiej turmie, i przeznaczono uczynić porównalne z jego opowiadaniem wywiedzenie się, oczém pisano do Borysowskiego Niższego Ziemskiego Sądu. Marca 31 dnia 1830 r.

Prezydent Gieczewicz.

Kancelarzysta A. Zieniewicz.

Wilno dnia 28 maja r. s. 1830 roku.

P o d r a d y.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 27, 28 i 29 dnia ter. męca maia odbyć się mające na dostawę wciągu całego lata dla robot IV Dyrekcyi Windawskiej wodney Komunikacyi różnego rzemiosła dziesiętnikow a mianowicie: ciesielskich 5, mularskich 3, kamieniarskich 3, i strycharskich 2, z przyjęciem mniey cen inż odkrytych za ciesielskiego dziesiętnika po 75 rubli i strycharskiego 70 rubli asygn. na miesiąc.

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi 27, 28 i 29 dnia terażniejszego maia mca, w tym Komitecie odbyć się mające na dostawę amunicyjnych rzeczy, wedle przyłączoney tu wiadomości, dla umundurowania niższych rang przy tym Komitecie naydujących się.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość Amunicyjnych rzeczy potrzebnych dla umundurowania niższych rang, naydujących się przy Ryzkim Ekonomicznym Komitecie dróg Komunikacyi.

	Ilość	Miara.	
		arsz.	wier
Sukna szarego fabrycznego :	—	16	8
— gwardyyskiego . . .	—	6	4
— ciemno-zielonego gwardyyskiego . . .	—	12	—
— swiatło-zielonego . . .	—	—	10 ³ / ₅₀
— czarnego . . .	—	1	5 ² / ₅₀
Płótna podkładkowego . . .	—	99	4
— koszulowego . . .	—	54	—
Flamskiego płótna . . .	—	9	—
Rawenduchu . . .	—	19	—
Karaziei ciemno-zieloney . .	—	14	—
Bótów paradnych . . .	8 par.	—	—

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących dostawieć różnych sukien, wyrażonych w załączoney tu wiadomości dla rang niższych Windawskiej wodney Komunikacyi; iakowi życzący i zechcą przybydź dla targow, w dniu 29, 30 i 31 terażniejszego maia odbyć się mających, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami, do czego na tychże targach okazane zostaną i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość rozmaitych sukien, potrzeboych dla umundurowania rang niższych Windawskiej Wodney Komunikacyi.

Sukna fabrycznego w lepszym gatunku.	Miara.	
	arsz.	wier
Ciemno-zielonego . . .	539	1
— — gwardyyskiego . . .	2	8
Czarnego . . .	136	5 ¹ / ₅₀
— — gwardyyskiego . . .	—	10
Ciemno-zielonego . . .	29	8 ¹ / ₅₀
Szarego . . .	529	12
— — gwardyyskiego . . .	4	—

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 29, 30 i 31 dnia terażniejszego mca maia odbyć się mające, na dostawę dla rang niższych Okręgu VII dróg Komunikacyi sukna, wyrażonego w załączoney tu wiadomości; na iakową dostawę maia być obiawione przy targach i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość rozmaitego sukna, potrzebnego dla umundurowania rang niższych Okręgu VII dróg Komunikacyi.

W lepszym gatunku.	Miara.	
	arsz.	wier
Szarego fabrycznego . . .	164	13
Czarnego . . .	152	8 ² / ₅₀
Szarego włóściańskiego szerokością 1 arszyn 14 wiersz. . .	15	—
Ciemno-zielonego . . .	642	12 ² / ₅₀
Szarego gwardyyskiego . . .	30	9
Czarnego . . .	4	1 ¹ / ₅₀
Ciemno-zielonego . . .	53	8

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg komunikacyi ninieyszém wzywa życzących dostawieć dla robot V Dyrekcyi Windawskiej wodney komunikacyi do służow N. X, XIV, XVI i XVII do 30 sążni kubicznych mchu, i wziąć takową dostawę za cenę mnieyszą od ofiarowaney po rubli 14 kop. 90 za sążeń; iakowi zechcą przybyć na ostateczny przetarg, w dniu 30 terażniejszego maia odbyć się mający, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami.

Za Sekretarza Masłow.

1. Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami do targow, w nim dnia 29, 30 i 31 teraż. mca maia odbyć się mających: 1) na przewiezienie dostawionego balastu z przychodzących do Rygi okrętow, w ogóle do 1000 sążni kubicznych od domu straży, leżącego na fortkomeckiey Dambie, do stawiający się grobli, z nasypaniem do wody i zrobieniem spadzistości; 2) na wyłożenie pochyłości od strony morza we trzy rzędy dzikim kamieniem na mchu; takż wystawić most kamienny na Dambie z własnych materyałow; 3) na wystawienie po obu stronach grobli z drzewa skarbowego paręczy i pomalować ie farbą olejną, która powinna bydź od podradczyka, i 4) na dostawienie do tej grobli do 100 sążni kubicznych małego dzikiego kamienia. Warunki do tych robot będą okazane przy targach.

Za Sekretarza Masłow.

1 Sprawujący obowiązek Kontrolera Państwa, z powodu podawanych do niego prozb, o nayprędsze rozpatrzenie w Kontroli Państwa prywatnych pretensy, co do likwidacyjnych rachunkow, ninieyszém obwieszcza wszystkich mających do skarbu iakowe pretensye, że rachunki o nich weszły do Kontroli Państwa z Ministerjum Wojennego w drugiey połowie 1829 roku po wię-

kszezy części nie zaczęte rewidować że w końcu 1829 roku, za osobnym rozporządzeniem Sprawującego obowiązki Kontrolera Państwa, przystąpiono do rewizyi, która się też uskuteczniła; sądząc z wieloskładności tego dzieła, z zadawałaiącym pośpiechem, i że przy takim rozporządzeniu pozostaie pretensorom cierpliwie oczekiwać ukończenia i obwieszczenia o tém w swoim czasie przez gazety. Niniejsze ogłoszenie czyni się w zamiarze zaspokoienia wszystkich pretensorów, że o przysądzone im zadość-uczynienie, odbiorą oni z procentami na mocy ustaw, i że wszelkie w tych sprawach starania w Kontrolli Państwa uznają się zupełnie niepotrzebnymi.

Publiczna sprzedaż.

1 Mohilewska Izba Powszechnoy Opieki, ogłasza, iż w niej przedawać się będzie oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu majątek zmarłego Radcy Dworu Mateusza Szulca w Babinowickim powiecie wsi: Nowosielcow 12, Timoszenok 35 i Nowosiół 31 w ogółe 78 rewizyjnych dusz, ze wszelkimi przynależnościami, ziemią i wszelkiem na niej zabudowaniem za nieopłacenie długu za pożyczką 11,700 rub. we 4 miesiące od późniejszego wydrukowania w gazetach.

W obowiązku Sekretarza M. Sofronowicz.
Kollegialny Rejestrator Romanowski.

Kancelarzysa Onosko.

P o z e w.

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego Całą Rosyą etc.etc.etc.

Urodz. Longinowi Karawaiewi Lekarzowi pozew loco peragendae executionis przed Sąd Grodzki Ptu Wileń. na kadencyą maiową wynosi się w referencyi do dekretu niestannego w roku 1830 maja 16 dnia otrzymanego i dalszych dowodów z powództwa UUr. Antoniego i Heleny Pinińskich Kapitanów Woysk Polskich oto: obżałny w r. 1826 mca augusta 3 dnia na oblig pożyczyles u żałł. rub. srebr. 51, które w roku 1827 mca januar. 1 dnia oddać przyrzekłes opisując ewikcyą na funduszach iakie masz i mieć będziesz. Lecz gdy dotąd nie niściłes się z długu i pozwany do Sądu miałes się niestannie, żałłey przeto powtórnie pozywając obżał. prosząc Sądu o nakazanie warować obżał. locum standi, poczem sądzenia na obżał. i iego wszelkich funduszach gdziekolwiek okazać się mairacych rub. srebr. 51 z procentem i expensem prawnym, kondemnowaniem się zwiększonym, w naybliższym terminie z wolnym zajęciem wszelkich funduszow przez extenuatją areztowaniem osoby i funduszu ruchomego licytacyi i skutkow prawa Statutu Lit. art. 98 z Roz 4 rozciągnięcia, oraz tego decydowania oo w sprawie dowiedzionym będzie S. M. Ż.

Roku 1830 mca maja 19 dnia woźny świadczę, iż kopią tego pozwu z oryginałem zgodną w sprawie UUr. Antoniego i Heleny Pinińskich Kapit. W. Pol. po Ur. Longina Karawaia Lekarza niewiadomego z miejsca przebywania iedną do drzwi Sądowych przybiłem a drugą do Gazety Kurjera Lit. dla ogłoszenia podałem i o rozprawie przed Sędem Grodzkim Wileń. na roczkach maiowych lub w ekstrakadencyi zawiadomiłem.

Tomasz Czerwkowski woźny Sądu Grodzkiego Ptu Wileń.

Roku 1830 mca maja 22 d. Przed Aktami Grodzkimi Ptu Wileńskiego, stawiając osobiscie woźny w górze wyrażony takową rellacyą podanego pozwu urzędowie zeznał. Przyjąłem Tomasz Stempkowski Regent Grodz. Wil.

Dozwala się drukować, Wilno 1830 d. 24 maja. Cenzor L. Borowski.

O ś w i a d c z e n i e.

1 W Dodatku Kurjera Litewskiego N. 62, Pan Ignacy Sarnecki oświadczył iakie ma kapitały, i skarży mię o niewypłatę takowych, zamiar publikaty niedościgniony, a nadanie tytułu oświadczenia zupełnie iest nieodpowiednie, oświadczać czyli manifestować kogo można tylko przed właściwym urzędem gdzie i kara za zmyślone zarzuty niechybnie wymierzać się powinna; Sarnecki iezeli ma rzetelną należność urealizowaną moim dokumentem i postanowieniem Izby Skarbowey Wileńskiej, nie przez awizacyą ale właściwą koleją satysfakcyi na majątku szukać powinien, iezeli zaś braknie dowodów do okazania iaki mógł kiedykolwiek posiadać fundusz i komu ony kredytował, iezeli od roku 1811 po latach blisko dwódziestu opoźnił się wymyślić pretensyą; tego Kurjerem Litewskim nienadstarczy. Sarnecki nieobjawia do mnie inney pretensyi iak tylko z folwarków Dubinowa i Niewiarowa. Wiedzieć potrzeba że przed ostatnią w kraju wojną Sarnecki przyjętym był na obowiązek dysponenta, a gdy rychło potem wydalilem się z kraju, stał się już Panem tych folwarków bez względu iż roczna instalacya iemu dana ukończyła się; po powrocie moim zza granicy znalazłem tylko mnóstwo racyy na nieokazanie intrat i na zupełne zniszczenie folwarków, zgineły kilkaletnie intraty i Sarnecki dysponent w Głównym Wileńskim Komitecie uzyskał dla siebie świadectwo o uczynionych przez wojnę szkodach na rubli srebr. 3577; w takiej będąc pozycyi przy oddaleniu się ani później w ciągu lat kilkunastu nie miał do mnie żadney pretensyi, a dopiero awizuje że do Skarbu publicznego opłacił za mnie rubli sr. 7830. Miałam rzetelność tego doniesienia, lecz niezgadzanie onych powrotu łatwo przekonywa iaki był obowiązek Sarneckiego i czyie były pieniądze; dalej pisze Sarnecki że kommissya rachunkowa a następnie Izba Skarbowa Wileńska przyznała iemu do zwrotu ze skarbu moiego rub. sr. 2492, oraz sumę za świadectwem Głównego Komitetu. Zastanowić się należy czy mogła być kommissya na rozrachunki moje z Sarneckim? czy mogła Izba Skarbowa rozpoznawać stosowaną do mnie przez Sarneckiego pretensyę i przeznaczać satysfakcyą, iak powiada Sarnecki z moiego Skarbu? Jaki związek potrzebowania odemnie opłaty za świadectwem Komitetu o szkodach czasu wojny samemu Sarneckiemu wydanym? czy można wierzyć aby Izba Skarbowa postanowiła na to opinię iaką Sarnecki cytuję. Nietrafny Sarnecki w formowaniu pretensyi i oney poszukiwaniu udawał się z prośbą do Izby Skarbowey Wileńskiej w r. 1828 po kilkunastu latach milczenia, ale uzyskał tylko odpowiedź udania się do właściwego Sądu, co dopiero nazywa urealizowaniem swojej pretensyi. Gdybym cokolwiek zawiniat Panu Sarneckiemu, przedsięwziąłbym środki zaspokoienia iego. Zdarzają się lata w których posiadłości ziemne nie zawsze dają dostateczne intraty do rozptacenia kapitałów, ale o wyparcie się zawinienia nikt ieszcze mnie nie zaskarżał. Dobrze Pan Sarnecki pochwalit się

z swoimi kapitałami, otworzył źródło nowych dla siebie kredytów, zrobił dokument zrzeczny darowny, uformował w gazecie testament, ogłosił sukcesora. dał iemu prawo w nieletności zatawiać interessa lub pisać plenipotencye i inne w jedney awizacyi zmieszane myśli wyraził, ale zarzut niesprawiedliwości, zarzut zaboru cudzey summy, cytacya dokumentu, kiedy prócz instalacyi na dysponenta, innego nie miał, wyszczególnienie znaczenia rezolucyi urzędu, iakiey nigdy niebyło, a to wszystko samowolne bez celu i widoku w gazetach awizowanie nieoznacza odzyskiwać swoię własność, ale tylko usiłność napastowania, lub mylną spekulacyę aby ktokolwiek podobnych unikając satyr, opiniey swoię darami okupił; zarzuty uczynione mało mię obchodzą, własne pismo Sarneckiego okazuje zmyślone dowody i wielki nieporządek w osnowie pretenzyi. Publiczność właściwie je oceni, ale nowy sposób bez urzędu pisania oświadczeń grożący każdemu obywatelowi podobną koleię daie pobudkę niniejszego moiego zażalenia się.

Generał Józef Hrabia Corvin Kossakowski.

Roku 1830 męca maia 27 dnia. Przed Sądem Ziem. ptu Wileńgo stawiając osobiście JW. Józef Graf Kossakowski Generał woysk pol. i Kawaler krzyżów niniejsze oświadczenie po rezolucyi Sądowej wpisać do protokołu podał i one w tymże protokule własnoręcznie podpisał.

Regent Ignacy Naborowski.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 27 maia. Cenzor. L. Borowski.

1 Odpowiedź wespół z tłómaczeniem się i oświadczeniem na awizacyę w N. 94 Kurjera Litewskiego w r. 1829 sierpnia 7 dnia w imieniu Konstancyi z Hrabów Platerów Manuziney Marszałkowej i Starościny Brast. i w imieniu JW. Hrabi Platera iako opiekuna, przez ich plenipotentą, Romualda Dewoyny adwokata podpisaną, przeciwko niżej pisaćemu się, w rzeczy iakoby ukończonych wszelkich stosunków należności, zrealizowanych do JW. Grafów Manuzych i JW. Ig. Hr. Platera a to namocy iakoby wykonanego w dniu 23 iunii 1814 r. iuramentu, przed Regentem sprawadzonym do majątku Belmonty zwanego, dziedzicznego Grafini Manuziney; iakowy iurament uważa za nieważny i prawu sprzeciwiający się, któren niemoże kasować należności odrębnym pozwem zaigtey, o czém w mieyscu właściwem dowodzić niezaniebda. Wyświetla W. Dewoyno, w powyżey zacytowanem oświadczeniu. Że tłómaczący się posiadając niektóre majątki w posesyi wydał kwietacyę, temu nieprzeczy lecz tylko ta kwietacya zaigła R. S. 6.979 kop. 41 o to żalący się pretenzyi nie ma: gdyż ta kwietacya z rzeczy administracyney nastala, wszakże tłómaczący się po wydanej kwietacyi w innych datach ma zrealizowaną należność, iak świadczy o tém Tabella, w dniu 29 augusta 1813 roku przez ich plenipotentą pod tę porę będącego z przyznaną plenipotencyą przez obojga Grafów Manuzych Ignacemu Maiewskiemu do tego interesu, za którą po kilkakrotne dopominanie się tak osobiste iako też przez uproszone osoby, nieopłacono pod kwit właściciela do tychczas ze skarbu Grafów Manuzych o czym w żadnym sądzie niebyło rozprawy, nadto ieszcze opłacono JW. Jano. Biegańskiemu za dług Grafów rubli sreb. 800 własnymi pieniędzmi te, ani z intrat, a osobiście Grafowie niezwró-

cili, za inskrypcyą s: p. Grafa Manuzego r. s. 380 za własno ręcznym listem JW. Grafini r. s. 100, udzielnie za nasioną iarzyne których Grafowie niezostawili i nieoptacili r. s. 400, a zatym w ogule zrealizowanej sprawiedliwej należności z procentami r. s. 5835. Jakowej należności ani Dekret ani Pozew w Ziemstwie Brastawskiem nie zaiął, ani też żadna kwietacya nie umorzyła, oprócz tego za niedotrzymanie Prawa wydanego r. s. 1000 które słusznie z procentami żalącemu się należą. A z racyi nieutrzymywania Kurjera Litewskiego, i nieczęste czytanie one-go stało się powodem opóźnienia tey odpowiedzi. Dopiero zaś wyczytawszy oświadczenia się w pomienionym dodatku niestosowną awizacyą przez P. Dewoyny plenipotentą Grafini Manuziney umieszczoną pod datą 1829 roku d. 3 apryla, przeciwko której naysolenniey przed publicznością objaśnia się, z iakiego powodu powyżey zacytowane oświadczenie umieszczone, które żadnego związku z teraźniejszym processem nie ma, bo iak można podciągać te kwestye, podwydaną kwietacyą których ani kwietacya oświadczaiącego się, ani dekret Ziemski Brast. nie zaiął, bo iak można kasować te należności, które za inskrypcjami, a drugie ex likwido debito wynikły, na ostatek gdyby oświadczenia się przed Publicznością usprawiedliwił się, iako skrzywdzony, kiedy został ogłoszonym że iakoby fałszywe, i napastne pretenzye do Grafów uraszczał i by nikt takowym wiary niedawał zastrzeżono. Gdybym więc przekonał publiczność, że nie o te należności które kwietacye i dekret Ziemstwa Brast. obięły, ma oświadczenia się pretenzye, ale wcale o inne, których za inskrypcjami własnoręcznymi r. s. 5835 kop. 60, oraz pretenzyynych ze skutku niedotrzymania prawa r. s. 1000, na co oświadczenia się ma dowody, a te są zrealizowane inskrypcie, w przypatku zaś śmierci lub choroby aktora tey należności, nie kto inny w zastępstwie ma prawo kwietować iak Lucian Sarnecki syn inspektora Skarbu Publicznego Woiewództwa Podlaskiego, w asystencyi opiekunów prawnie przyznanych lub też plenipotentą podpisał Ignacy Sarnecki były Deput. od Dworzarstwa Brast.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 20 maia. Cenzor L. Borowski.

1 Oświadczenie wespół z ostrzeżeniem imieniem Jana Dellewalli, przeciwko W. Wincentemu Swierżewskiemu Sędziemu Granicz. Zawileyskiemu zanosi się z ponowieniem uprzednich skarg i manifestów, o to: po zeyściu Piotra Mackiewicza, Skarbnika Połockiego, gdy naturalna sukcesya spadła na dwie cioteczno-rodzone siostry: Annę w zamęściu z Maximowiczow Dellewallinę, matkę żałego Dellewalli, i Maryannę w zamęstwie Swierżewską, matkę obżałowanego Swierżewskiego, wspólnie więo, iako bracia cioteczni działając, za objęciem pozostalego funduszu, na kilkakroć sto tysięcy wynoszącego, który w znaczney części, dekretem Kommissyi Bankowej realizowanej w kapitałach, a w restancy na majątkach ziemnych był oparty, dochodzili. Skutkiem wyszłych w tym przedmiocie ukazow Senackich, niektóre summy z bankow, a także od obywateli pościągawszy, wioskę Pacianiszki z Zaściankami i la-

sem, w powiecie Wileńskim położoną, s. p. Biskupowi Wołczackiemu wyprzedali; dalsza zaś własność sukcesywna, do wspólnotwa należąca, zostawała pod zarządem wspólnym. Pożniej żalący Dellewalle, przez ufność, jako brat ojceteczny wierząc obżał. Swierżewskiemu, gdy oddał mu posługujące dowody i dokumenta, zaczął złych skutków doświadczać. Utudzony bowiem nadzieją zysku, tenże obżał. Swierżewski na krzywdę brata działać przedsięwziął; a tak wśród wielu innych bezprawioŵ i niepraktykowanych dellacyoŵ, mimo osobnych ręcznych zawinieŵ, zawiadawszy własność żalęgo w srebrze, sprzętach, bydłe, ruchomości i cokolwiek było w Kłuszczanach, poważył się ieszoze z sukcesyi po Mackiewiczu, summy od Marszałka powiatu Lepelskiego, Sielickiego, od Meierowej obywatelki pttu Wiłkom. i od innych Debitoroŵ sam ieden ściagnąć. Dwie wsi Kłuszczewicze i Zapole z lasem, po exdywizyi Houwalda na rzecz Mackiewicza, w Gubernii Grodzieńskiej powiecie Stonińskim wydzielone, Urodz. Felixowi Boguckiemu wyprzedali, i do exdywizyi Kosarzewskiego sam ieden Plenipotentą instalował; słowem, górą stotysięcy żłł. pol. obżał. Swierżewski żał. Dellewalle, oprócz krzywd osobistych, będąc dłużny, dla zakrycia repetycyynego funduszu rozmaite usposobienia czyni. Przy odwołaniu się zatem do uprzednich skarg i manifestoŵ, a także ukazoŵ Senackich, nieprawne postępowanie we wszystkiem obżał. i nielegalną sprzedaż Urodz. Boguckiemu za nieważną ogłaszając, nim przepisany porządkiem dochodzić wszystkiego będę, uroczyscie całą publiczność ostrzegam: iżby nikt w żadne układy o żaden majątek z obżał. nie wchodził, i na ten cel, niniejszy manifest, przed Sądem Głównym Litewsko-Wileńskim 2go Departamentu zaniesiony, do gazety Kuryera Litew. podając, własną podpisując ręką. Datt. 1830 maja 23 dnia. Jan Dellewalle Por. W. Pol.

Wolno drukować. 24 maja 1830 Michał Oczipowski Cenzor.

1 Sąd Główny Wileński wtórego Departamentu Dekretem dnia 17 idącego miesiąca maja zapadłym, na wszelkie leżące i ruchome fundusze zmarłego Ferdynanda Hrabiego Platera, dla domierzenia iego kredytorom satysfakcyi, przeznaczywszy taxę Exdywizyą wieczystą, wskazał termin pierwszego zjazdu Sądu Exdywizorskiego do dóbr Talun w powiecie Upitskim leżących na dzień dwódziesiąty szósty czerwca roku bieżącego, z poleceniem temuż Sądowi Exdywizorskiemu między innemi prawidłami, aby, po dopełnieniu szczegółowej inwentacyi, te ruchome fundusze, konie i dalje żywioły w majątkach rzeczonoego Ferdynanda Platera, które od istotnych potrzeb fundowych zbywać będą, w pierwszym terminie zjazdu swojego, w obecności stron lub umocowanych plenipotentoŵ, porządkiem zwyczajnym sprzedał przez publiczną licytacyą. O czem interesowane strony i życzących mieć uczestnictwo w tym akeie licytacyi, niniejszym zawiadamia. Roku 1830 maja 28 dnia.

Assessor Anzgary Masłowski.

Regent Ignacy Choroszewski.

Z b i e g i.

Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw aresztanci Jan Razin, Mikołaj Kampan,

Alexy Karniew, Jan Dawidowicz, Herasim Pawłow, Piotr Pawłowicz, dziewczka Paraska Cybulska, i żyd Hirsza Szymonowicz, którzy chociaż powiadali się bydź: Razin włóścianinem Rybińskiego Powiatu, Jarosławskiej Gubernii, sioła Mikulicz obywatela Mamonowa. Kampan obywatela Mińskiej Gubernii z miasta Ihumenia. Karniew raz narodzonym Wileńskiej Gubernii i Powiatu, ze wsi Jeleniszek, a powtórnie z Mozyrskiego Powiatu Mińskiej Gubernii ze wsi Liwaszkowicz. Dawidowicz Dasiuńskiego Powiatu Mińskiej Gubernii z miasteczka Głębokiego, Xiężniczki Radziwiłłowy przynależącego się. Pawłow Pawłowicz włóścianami iszy Lepelskiego Powiatu Witebskiej Gubernii Senatora Zarycza, a 2gi Dzieśnińskiego Powiatu Mińskiej Gubernii Grafa Mauuzego. Dziewka Cybulska Mieszczką Rohaczewskiego Powiatu Mohilewskiej Gubernii z majątku Złobina i żyd Hirsza Szymonowicz urodzonym Lidzkiego Powiatu Grodzieńskiej Gubernii z miasteczka Bielicy, ale takowe ich opowiadania po zabranych rozwiedzeniach się i śledztwach w istocie nie potwierdziły się. Na mocy N a y w y ż e y utwierdzonego 22go marca 1828 roku Opinii Rady Państwa uznani za włóczęgoŵ i odesłani do Syberyi na osiedlenie. Przymioty pomienionych włóczęgoŵ: Razin wzrostu 2oh arsz. 4½ wier., twarzy bladawey, nosa wielkiego, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie światłorusskich, na lewey ręce wskazujący palec krzywy, a następnącego przy nim średniego całkiem braknie palca, od urodzenia lat 56 Kampan wzrostu 2 ar. 5½ wier., twarzy czystey, nosa długiego, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie ciemnorusskich, od urodzenia lat 40; Karniew wzrostu 2 arsz. 5½ wier., twarzy podługowatey czystey, nosa długiego, oczu szarych, włosów na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie russkich, od urodzenia lat 38; Dawidowicz wzrostu 2 arsz. 4 wier., twarzy okrągławey, białey, nosa szerokiego, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie światłorusskich, na prawey wierzchniey wardze ma brodawkę i na łbie ma także brodawkę mnieyszą, na głowie włosów mało dla tego, że ma wyrzut, od urodzenia lat 30; Pawłow wzrostu 2 ar. 5 wier., twarzy podługowatey czystey, czerwoney, nosa długiego, na lewey stronie po środku złamanego, oczu szarych, włosów na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie światłorusskich, po obu stronach około piersi plamy; Pawłowicz wzrostu 2 ar. 3 wierszkow, twarzy okrągłey, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie russkich, na lewey ręce wielkim palcem mało co włada, od urodzenia lat 55; Cybulska wzrostu 2 arsz., twarzy okrągłey, pełney, nosa krótkiego, oczu szarych, włosów na głowie światłorusskich, od urodzenia 21 lat; żyd Szymonowicz wzrostu 2 arsz. 1½ wier., twarzy pełney, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie czarnych, na wąsach i brodzie russkich, od urodzenia lat 27; zaczęli i jeżeli pomienieni włóczęgi okażą się do kogośkolwiek przynależącemi, tedy w prośbie o ich zwrót postąpiono ma bydź wedle ustaw na ten przedmiot wydanych, i opublikowanych. Maja 10 dnia 1830 roku.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Radzca Honorowy i Kawaler Felicyan Arcezmowicz. Stofonaczelnik Eufemiusz Zieniewicz